

אִישׁ לֹא הֵכִין אֶת צְפוּרֵי הַשִּׁיר לְמַלְחָמָה

אֶסְפֹּת שִׁירָה בִּינְלְאֻמִּית

עורכת : שושנה ויג

אִישׁ לֹא הֵכִיִן אֶת צְפוּרֵי הַשִּׁיר לְמַלְתָּמָה

אֶסְפֹּת שִׁירָה בִּינְלִאֲמִית

עורכת : שושנה ויג

הוצאת פיוטית

2023/24 – תשפ"ד

No One Prepares The Singing Birds To War Anthology

Editor: Shoshana Vegh

ציור הכריכה : אלכסנדה וינוטו Alessandra Vinotto איטליה

תרגום מאנגלית לעברית : שושנה ויג

עיצוב ועימוד : משה ויג

@ כל הזכויות שמורות למחברים

אין לשכפל, להעתיק, לצלם, לאחסן במאגר מידע ולהעביר לאינטרנט ספר זה או כל חלק ממנו
בכל אופן דרך או שיטה, בדפוס, בצילום, בהקלטה או בהעתקה : מכאנית, אלקטרונית או
דיגיטאלית. שימוש מסחרי מכל סוג שהוא בחומר הכלול בספר זה אסור בהחלט אלא ברשות
מפורשת בכתב ומראש מאת המחברת או מאת בא כוחה

מסת"ב 978-965-93136-0-0 ISBN

נדפס בישראל בדפוס שחף

2023

Printed in Israel

דבר העורכת

הפתגם המפורסם "כשהתותחים רועמים המוזות שותקות" אינו אלא אמירה שאיבדה מתוקפה. בימים אלה כשהצבא מקיים את שבועתו ונלחם על שמירת המולדת והצלת אזרחיה צמחו הקולות שמתפרסמים בספר שלפנינו. "איש לא הכין את ציפורי השיר למלחמה" היא אנתולוגית משוררים בינלאומית בשפה העברית, ביקשתי שהמשוררים ישמיעו את קולם מתוך ההמייה הזאת שמתרחשת בתוך הקרבות.

העם היהודי שב למולדתו, וראה את המושג "פוגרום" כמושג גלותי, שהרי שבנו לכאן כדי שכוח המגן יהיה בידינו. והנה קרה כאן הנורא מכול: אירוע "פוגרום" ביהודים החיים בארץ מולדתם, והם חשו שהם ללא מגן. יום 7.10.2023 אכן יירשם לדיראון עולם, קו שבר בתולדות המדינה.

מה שהיה כבר לא יהיה שוב, אנחנו בתוך האירוע הזה ועוד נצטרך לאחוז גם בקת הרובה וגם בעט הנובע. בתקופת בית שני, כאשר נחמיה מנהיג את השבים לארץ מבבל לשקם את היישוב היהודי מחדש, הם עמדו מול אויביהם: "הבונים בחומה והנשאים בסבל עמשים באחת ידו עשה במלאכה ואחת מחזקת השלח" (נחמיה ד' 11). (שלח = כלי נשק)

זו תהיה תקופה של חודשים עד אשר יתייצב הכול ונוכל להבטיח את עתידנו כאן. השירה היא עוגן של יופי בעולם כה אכזר, בעולם שבו רמסו גן פורח והשחיתו את מה שנבנה מתוך אהבת אדמה ואדם. באו לכאן פורעים מחבלים ערבים שאיבדו צלם אנוש וחיבלו בתמימות שלנו. שירה היא הפיכת המכוער ליפה, שירה היא עידון ובנייה וגם זיכרון לפראיות, שירה היא גם צמיחה מתוך הרע וזוהי הקריאה שקראתי בתוך השיר ים שנשלחו אליי לאנתולוגיה.

האסופה מוכיחה גם את גדלות הרוח של האומה שלנו וגם את האהבה האמיתית והכנה שזכיתי לקבל ממשוררי העולם. היענות מאוד יפה הייתה עד להחלטה שיהיו באסופה עשרות משוררים וציירים מן הארץ ישראל ומן העולם: איטליה, צרפת,

אנגליה, רומניה, פולין, סרביה, בלגיה, אלבניה, הודו, טורקיה, הולנד, ארצות הברית, מקסיקו.

אנחנו במלחמה, מאותו בוקר שבת, שמחת תורה תשפ"ד. כעס ספגנו אבידות כבדות ועדיין המחיר לא הסתיים כי מלחמה היא דבר נורא. אנו רוצים רק דבר אחד, ניצחון. אנחנו מייחלים לניצחון בני האור על בני החושך, אנחנו רוצים להדליק את חנוכיית התקומה במהרה, רוצים שהאל יושיע אותנו ובכוח האמונה נתחזק. כתיבה היא גם הפגנה של חוזק, ניצחון הרוח והישארות הנפש.

השירים הפעימו אותי ולצידם צירפתי גם עבודות של ציור ששלחו אליי האומנים המשתתפים. זהו פסיפס אנושי של אהבה לאנושות, זוהי תקווה לעתיד טוב יותר, לחלומות שלנו היפים שעוד ישובו, אני מתפללת שישובו בנים לגבולם ותהיה לנו אורה, שמתוך העצב, השכול והאובדן ייבקע אור החיים.

תודה מעומק הלב לכל משתתפי האסופה. שירה מחברת לבבות לטוב.

באהבה שושנה ויג

MIRACLE Aslıhan Çiftçü, נס סיפטגול, אסליהן סיפטגול

שׁוֹשְׁנָה וַיֵּג

אִישׁ לֹא הִכִּין אֶת צְפוּרֵי הַשִּׁיר לְמִלְחָמָה

אִישׁ לֹא הִכִּין אֶת צְפוּרֵי הַשִּׁיר לְמִלְחָמָה
בְּבִקְרֵי הָאָרֶז הַהוּא
הַדּוֹכִיפֵת שְׁלַחָה לְאַהוּבָה הוֹדְעָה
”לֹא אוֹכַל לְהִגִּיעַ אֶלֶיךָ”
הוּא שָׁאַל
”אֵיךְ אַתָּה יוֹדַעַת?”
”אַתָּה בְּטוֹחָה?”
וְהִיא פְּתָחָה אֶת נוֹצוֹתֶיהָ הַיְפּוֹת
”תִּרְאֶה זֶה גֶשֶׁם שֶׁל כְּדוּרִים
אֵלֶּה סְכִינִים חֲדוֹת שְׁמִפְלָחוֹת
אֶת גּוֹזְלֵי הַקִּטְנִים
אִין לִי דָרֶךְ לְבוֹא אֶלֶיךָ אֶף
לֹא לְשַׁעַת אַהֲבָה אַחַת.”

אגרון שלה Agron Shele בלגיה / אלבניה

סְתוּ אַחַר

חֲלַנּוּ לְזַמְנִים שֶׁל הַתְּרַפָּקוֹת
שֶׁבָּהֶם נוֹכַל לְגַעַת עֲמַק בְּלִבֵּנוּ
חֲכִינוּ עַד שֶׁשֶׁמֶשׁ הַבֶּקֶר תִּזְרַח
שֶׁנִּבְרָךְ אִשָּׁה, שֶׁנִּפְנַק יָלֵד קֶטָן
לֹא! זֶה לֹא הִיָּה אֲמוֹר לְהִיּוֹת!
אֵיךְ יִכְלוּ הַשָּׂדִים לְקַשֵּׁר קֶשֶׁר נֶגֶד הָאֲנוּשׁוֹת,
אֵיךְ גָּרְמוּ לְסַפּוּרִים כּוֹאֲבִים בְּלִי סוּף
נִסְיוֹן לְמַחֵק אֲדִיבוֹת וּנְדִיבוֹת,
מְסַפְּרִים לָהֶם שֶׁיִּקְרִיבוּ עֲצָמָם לְמַעַן מְטָרוֹת קְדוּשׁוֹת
אֵיזְדָּאִלִּים שֶׁאֵינָם קִיָּמִים!
הַכִּיצַד רָצַח שֶׁל תִּינּוֹקוֹת בְּרַחֵם יָכוֹל לְהוֹבִיל לְחַפְּשׁ?
רָצַח שֶׁל תִּינּוֹקוֹת שֶׁטָּרַם נוֹלְדוּ בְּרַחֵם שֶׁל אִם מוֹאֲרֵת.

חֲכִינוּ שֶׁהַשְּׁלוֹם יִשְׁלַט,
רַחֲקֵנוּ מִטִּינָה, רְצִינוּ צֶדֶק בְּכַדּוֹר הָאֲרֶץ, צֶדֶק אֱלֹהֵי
הַקְּדוּשִׁים שׁוֹלְטִים בְּגוֹן עֲדוֹן, הָאִם יִדְעֵת לָמָּה?
הֵם יִדְעוּ שֶׁהֵם מְעוֹלָם לֹא עָקְמוּ מְעָרוֹת הַרְקוּלָס
הֵם לְעוֹלָם לֹא יִרְאוּ אֶת הָעוֹלָם מִתְמוּטָט מוֹלָם
אֱלֹהֵי שֶׁהֶעֱנִישׁוּ אֶת אֵל הָאֵשׁ וְהַשִּׁיבּוֹ אוֹתוֹ לְחַיִּים
הָאוֹתוֹת שֶׁקִּבְּלוּ מִכַּח הַכְּשָׁלוֹן
וְכּוֹכְבוֹ שֶׁל דָּוִד יָשׁוּב כְּדֵי לְהֵאִיר אֶת מִסְעֵי הַצֶּלֶב

חֲכִינוּ לְבוֹא הַסֵּתֵר
בְּדוּמָה לְסֵתֵר שֶׁל אִמָּה שֶׁנִּהְרְגָה לְפָנַי אֶלֶף שָׁנִים
וְהַסְפּוֹר הַיּוֹם :
אוּלַי קִבַּל הַתֵּר
אֲבָל אֶתְּהָ חָיֵב לְהַחְזִיק מֵעַמֵּד
לְחַיּוֹת עִם הַנְּטוּשִׁים הָאֲמֻלָּלִים
אֲנַחְנוּ אוֹהֲבִים אוֹתָךְ
כְּשֶׁאַתָּה מוּצֵף בְּצוֹנְמִי, וּמְלֵא בְּדַמְעוֹת

הָעֲשִׂיר בְּיוֹתֵר הוּא הַשָּׁלוֹם,
הַתְּשׁוּקָה לְשָׁלוֹם עַל יְדֵי כָלֵם
הֵם סוֹפְרִים כָּל סֵנֵט, הֵם מִתְגַּלְּמִים
בְּזֶמַן שֶׁחֲזִילֵי הָאִימְפֵּרְיָה מִמְּשִׁיכִים לְרוּץ,
חֲסָרֵי שֶׁכֶל, מְלֵאֵי טִינָה

הַאִין זֶה "תְּהִלָּה" מִבִּישָׁת?

ציפי שחרור

חיל בכה ברדיו

חיל בכה ברדיו
"בחיים לא הרגתי בראדם,"
וגניחות מיקרופוניות הרעידו אותי.

וכבר לא הנה צרף
להתביש.

חיל,

איזה כח הנה לך
לבכות לתוך אונים ערלות של מאזינים
"מימי לא הרגתי נמלה," התנצלת.
מי לא... אבל בראדם...

אז הייתי אתך
באותה שעת שדור נשכחת
שבפית את קרבך
בין פזמון רוקנרול לחדשות היום,
פשמיהו שכח לכבות את כל המיקרופונים.

ציפי שחרור באר המלחמה

אתה ואני לא נחיה לעד.
בוא נעשה באר אחת
לחרפה,
באר אחת
לפחד,
באר למלחמה.

יותר מכל דבר
נחיה גמדים
בארץ לא נודעת.

לא נקפץ לנהר
לא ננגף ברוח.
הרי האדמה מסתבכת
מאהבה עצמית. מאהבת עצמנו.

ממילא
לא נחיה לעד.
רק המלחמה. רק הנצולים
והבושה.

ציפי שחרור

ואז מלחמה!

וכאלו לא חלף זמן ואזעקות אמת קורעת את קרום הפקר החגיגי
בעינים טרוטות בוהה, שבה ליצועי. ודאי חלום בלהות.

ואז טבח!

וכאלו לא חלף זמן והשנים דואות לאחור באבחת זכרון צולבת:
ששת הימים. יום הכפורים. לבנון 1. לבנון 2.

וכדרך ברעי פחד, יוצאת אל הרחוב, על אף האזעקות
על אף ריק העיר הנעילה. להוכח.

ואז מלחמה!

דם, טבח המונים וחילים במלאכתם בגבורתם. במוותם.
וההיסטוריה טסה כאבחה אל מאה קודמות.
הגוף נשרף. הנפש סוערה.
היתבו? כאן? בחלקת ארץ? ונפץ טילים מרעימים,
והרחוב בשלו, בריק. צח כמו הבקר, אינו מבין עדין כי נשטף דם ילדים.

שבעה מלחמות, אני מבקשת לא עוד אחת.
אבל היא בשלה. מתחוללת מתקימת בעוטף ובאצבע
ובכל הדהודה, והאויב טורף.
היטרף?

זאת המלחמה.. זאת היא!

סודהקר גאיזדהאני - Sudhakar Gaidhani - הודו

האם לאלהים דמיון נשל משורר מטרה?

מי האפוטרופוס של החפים מפשע הללו?
חלקן אמהות שנסו, שדאגו לילד שטרם נולד,
חלקן מיאשות מיחלות
לרפואה,
חלקם תינוקות שבוכים לחלב,
חלקם רעבים בחפוש אחר לחם?
הו נשרי מלחמה, תפסיקו עכשו.

אלים שמתגלגלים על המצע הרד של הדתות,
כלכם משתקים מהקיום?
תראו, שאלות רבות על השטן הרוקד כשכור מולכם,
מאתגר את הקיום שלכם.
ואתה שוכב כמו פיתון.
עכשו נראה שכן
האם אלהים הוא צדוק דמיוני
שנוצר על ידי משורר מטרה....

בלפור חקק
שיר פֿסטורלי בזמן מלחמה

(נר לזהבה וזאב האקר מקיבוץ בארי
טבח שמחת תורה, 7.10.2023)

עם אור שחר קמו אנשי הישובים
מתוך אבני המקום והטל הנוטף
בקשו החולמים אגלי שקט מתוך
של השחר העוטר.
בברית הזאת, בלבבם האוהב
עשו יד אחת שחברה לה יחדיו
נגד האויב.

ברדת יום כשעמדו אל לבנה במלואה
ראו הכל שהם יחידי סגלה
בתבל ומלואה.
שיר פֿסטורלי הם שרו, מצעד חולמים
טועמים פרי, לוגמים מי מעין
אנשים של פעם, אנשים לא מכאן.
עד שבאו אנשי הדמים.

בא אז היום, כתמי דם ביקום
השמים היו כחרב מתהפכים
האדמה סבבה בציר זמן עקום
בתים, שערים היו מתאבכים
אויביהם בביתם השיגום

זָהָבָה וְזָאֵב הַקָּר הָיוּ כֹּה תַמְיָמִים
עָמְדוּ מוֹל פּוֹרְעֵיהֶם בְּעֵינֵי תְהוֹמוֹת
אֵשׁ בְּעֶרְהָ בְּגָנָם עַל כֶּף הַנֶּצַח
לְהַבּוֹת אֲדָמוֹת.
אוֹיֵב מֵרָשָׁע לָנוּ :
פוֹטוֹ רָצַח.

עֲכָשְׁיוֹ הַשָּׁנִים אֵינָם, נִפְלוּ מִן הַזָּמָן
הֵם הָיוּ אֲתָנוּ פְּעַם, הֵם לֹא מִכָּאן.
בְּנוֹף הַפְּסִטוֹרְלִי שֶׁהִשְׁחַת דּוֹלֵק גַּר זְעִיר :
מִקְדָּשׁ חֲדָשׁ נִבְנָה בְּשֵׁם הַחֹלְמִים
אוֹר חֲדָשׁ עַל צִיּוֹן יְאִיר.

הרצל חקק

האמונות הנצח את הקץ

קודש לזכרם של זאב וזהבה הקר,

המחותנים שלנו שנרצחו בקיבוץ בארי בשבת הדמים

הצפירים היו יודעות לעשות את מה שהיינו רוצים.
לראות את גדודי המרצחים המרוצצים,
רצים לקראת המוות והשרפות. עלה טרף,
והן היו שרות להן ועפות.

השדות עטופים באיבה עזה, עד ערב
שספו בשנאה ובחרב. דם ואש וחול.
קפאו הלבבות שראו הכל. צפו,
ללא צרי: עלומים וכסופים ועלי בארי,
רחשה ונגהה, כי חרב המקדש. שבה
השבועה. הספרות ברוחם רוצה וחיבת
להקרא מחדש.

האמונה והתמימות של אלה שהלכו,
נואשת לקום מן השבר, מזמן בכות.
השעון הנאצל מתוכם, יעקר הרים,
בפצעו יפי גבורים. זה ימשיך לתקתק
מהררי דפים ושירים. הזמן הקדוש
טהר בתים מחללים, ולדמעות
הנכתבות וגליון ובשרו מלים.

רַחֵם הַנַּחֵל, הַעֲזֵ, זְעָקוֹת וְשִׁירָה
מִנְתִּיב הַעֲשֶׂרָה. חֲנוּק הַלֶּחֶם בְּרַעִים.
אִין מְנוּחַ. רַעוֹת שְׁלֹא תִתֵּן לֵב לְשִׁכַח,
בְּשׁוֹרָה פְּצוּעָה עַל כַּנְּפֵי בְּרֵאשִׁית.
גְּאֻלָּה שְׁרָצוּ לְהַגְשִׁים. שְׁבָרָה וְנִסָּה,
כַּחֲזוֹן נִשְׂא. וְתִמְרֵי אֲבָרָה. כַּחֲלוּם.
חֲיִינוּ וְנִצְחוּ אֶת הַקֶּץ, בְּכֹל מְקוֹם.

אלכסנדה וינוטו Alessandra Vinotto איטליה

פְּלִינְשָׁה

אָנִי עֵדָה לְטֹבַח
אָנִי רוֹאָה אֱלִימוֹת מְכַעֶרֶת
טֹבַח נָשִׁים
הַבְּתִים הַרִיקִים שֶׁנִּבְזְזוּ
הַשְּׁקָרִים הַנוֹרְאִים הָאֲכֻזָּרִים.
אָנִי מְסַתְּפֶלֶת בְּעֶצֶב רַב
אֶצֶל הַחֲבָרִים הַיְקָרִים שֶׁלִּי כָּל כֶּף מִפְּחִיד
בְּכָל־ל הָאֲנָשִׁים הַמִּפְּחִידִים הָאֵלֶּה
צְעִירִים שֶׁנֶּהְרְגוּ בְּשֵׂא יְמֵיהֶם
נְשָׁמוֹת מְבֻלְבָּלוֹת,
בְּגָדוֹ וְהוֹלִיכוֹ שׁוֹלֵל.

אָנִי לֹא רוֹצָה עוֹד טְרוֹר
אָנִי מְבַקֶּשֶׁת עוֹלָם
לֹלֵא אֲכֻזָּרִיוֹת, לֹלֵא אֵימָה,
אֵין גּוֹפּוֹת בְּרַחֲב
אֵף יִלְדָה לֹא נֶאֱנָסָה וְעֵנְתָה,
נְחֻתֵכִים לְחֻתִּיכוֹת וְזוֹרְקִים
מְאֻסְפָּסוֹף אֲכֻזָּרֵי נוֹרָא.
טִילִים, הַסָּגֵת גְּבוּל
פִּיצוּצִים רוֹעֲמִים,
חִילִים, רוֹבִים וּמְנוֹת :
יֹוֹתֵר מְדֵי מְלִים עֶקְמוֹת,
חֶסֶר בְּהִירוֹת מְחֻלָּט,
הָאֲשָׁמָה וְעֵלְבוֹנוֹת לִיפִי
אֲסוּר לְחַזֵּר לְעוֹלָם כְּזֶה.

אָנִי דוֹאָגֶת לְעֵתִיד :
אִם כָּל הַיְצוּרִים הַמְכַעְרִים הָאֵלֶּה
(הֵם בְּאֵמַת מְפֻלְצוֹת אֶפְלוֹת)
עֲדִין עוֹטִים כְּסוּי כְּטֹלָאִים
מַעֲמִידִים פְּנִים שֶׁהֵם צוֹדְקִים
(בְּכָל זֶאת מִיִּשְׁהוּ יֵאֱמִין לָהֶם)
הַהִיסְטוֹרְיָה תִּכְתֵּב מִחֲדָשׁ
הַמוֹחַ יִהְיֶה לְעֵסָה
כָּל מִשְׁמְעוֹת וְתֵאבֹד
וְאִז פְּתֹאִים
הַסְכָּמִים
שְׁבִיתֵת נֶשֶׁק
יִשָּׁג שְׁלוֹם
צִיבִילִיזַצְיָה בְּנוֹיָה
תִּרְבּוֹת מְגִבְהַת
הַלְוֹאִי יִסּוּג הַחֲשָׁד
מִימֵי בִינִים קוֹדְרִים
שְׁעֲשׂוּיִים מְבוֹרוֹת וְכֹלֹם

ליביו פנדפונדה Liviu Pendefunda רומניה

שוב מלחמה

העולם שוב בוּער ;
המשחק אף פעם לא נגמר
מחשבות נודדות לפיצוצים בכוכבים, מלאכים חוזרים מהאינסוף
ושרפות עולמיות שוב עם גשם שמרעל מנשמות מתלקחות.

כל האנושות היא אמהות וילדים רצים מלאים בעינים כחלות
בשורות הם עוברים על ההרסות שבכביש אפלו מות שפור
ומעלים את המלאכים בעשן.

אלהים אדירים, נתק את הטלפון! האדמה יבשה ללא מים ;
גם מלאכים עם נוצות שרופות בורחים בואו נבכה בחס הקור
כשאחד מאתנו גוסס
דרךונים משפלים ועפיפונים מזופים.

אלהים, איזה סבל מכריח את העולם להתגסר
מקצה אחד של תיקום לקצה השני ;
אבל חבל :
יש לו סוף באינסוף? או כמונו,
משללי רצון לכרע ברך לפני הנבחר
אנחנו מחכים שהגורל יגנב אותו מאתנו.

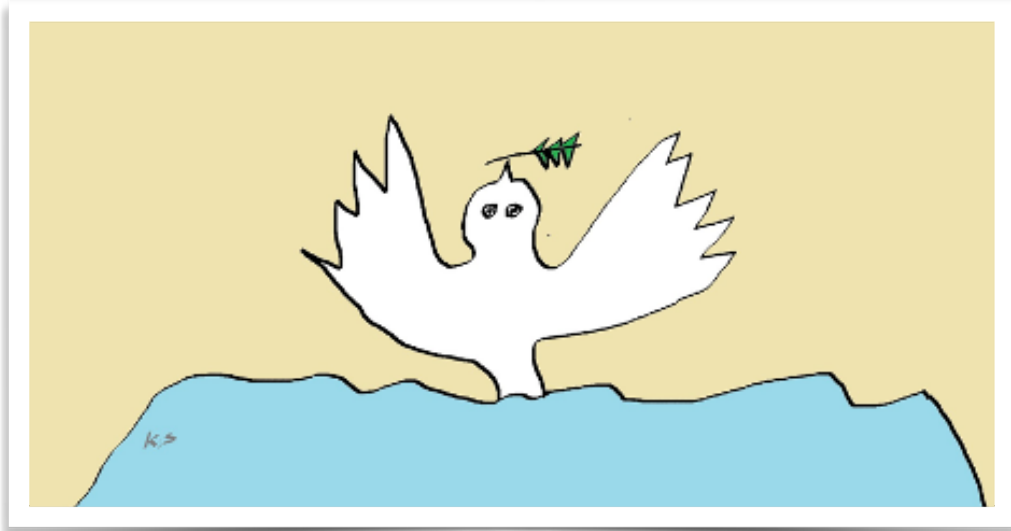
התקבלות מבהלת של מתים רעבים, עולם עני
מה זה נוטל מהנותו
נשמות שיברחו
כל כך הרבה איבה משמים זרמה
אני תוהה :
הו, אלהים, הסבל הזה...

זוהר אביב

סֶדֶק

יוֹנָה עִם עֵלָה שֶׁל זַיִת
טְבֵעָה לִי עִם הַבַּיִת
אֶרֶץ חֲרָבָה
חֲרָבוֹת בְּרֹזֶל
אוֹכֵלֹת
וְכָל הַנְּשָׁמוֹת
זוּגוֹת זוּגוֹת
כְּמַהוֹת לִיבְשָׁה
לְעֵין יְבֻשָׁה
לְחֶפֶט מְכַרְיָשׁ
הַתּוֹדָעָה
לְתַמִּימוֹת
שֶׁנֶּרְצָחָה

זוהר אביב, יונת השלום טובעת

זוהר אביב

הרהורים

אל תחקר, אל תשאל
ארוע בארי
או אולי נקרא לו
ארוע בוערי, כי בער,
או אולי ארוע בורי
כי פער בור בלב אמה
שנכנס בו גוף טרור אכזרי
וכלם מסביב ישנו,
אפלו אלהים בכבודו ובעצמתו לא התעורר,
או שאולי קם והכין
נס הפוד?
שחר?

אל תחקר, אל תשאל,
אולי בתמונה הגדולה זה היה הכרח.
כמו השואה והקמת המדינה,
אולי...
אבל שוב,
האל הכל יכול,
לא למד מאז
שגם נס לבן יכול לפעל?

אל תחקר אל תשאַל
תאמין
מה שצריך לקרות קורה
הכל לטובה
אהיה אשר אהיה
כלנו חתמנו
התנדבנו
לפני לדתנו
על שעור
שנעבר
במסדרון
החיים
שמוביל
לאן בדיוק?

אל תחקר, אל תשאַל
האמן באור
שנציץ דרך חרבי
הפחם השחרים,
אתה יכול?
אתה כל יכול
אדם בצלם אלהים.

זמירה פורן ציון

אל דמי לך אשה

"אלהים אל דמי לך אל תחרש ואל תשקט אל" תהלים פ"ג, ב'

האם זה הוא פיך היבש מתקנה?
אל דמי לך אשה, בעתת אם יתומה על פני תינוק אבל.

האם ערופים חיינו מזכרון היותנו?
האם לאט עולים סוסינו ואין קו אור קטן ואין מפרש?
האם שקט נרצח על פנינו, כי כבד הערב על עפעפי אם רצוצה?
האם נדמו שבילים בקו הבית, ושחוק ילדים נגדע, נשמט דם מגוף אשה?
האם לא נחזר לראות פנינו, נטולי עבר, נטולי עכשו, ומה יהיה מחר?

ואז הבקר עליה, עולם התנער מעצמו, כתינוק וטפת חלב על פיו,
מחכה לאמא שתבוא.

ממתין תינוק ליד חמה, מבטיחה מתיקות. מנצנץ חלב,
אין הוא יודע מה מחכה לו.

בקר הפציע על כפר רדום איש לא אמר מלה לישינים.
הם נעורים אט אט, פנים רכות ליום חג.

ובאחת נחצו קוים, מפלצות קרעו,

מתחתיך נפער בור תהומות. יד אכזר ורעל בה.

צבע דם כסה עולם, אפק חנוק.

זיזים שחרים ברזל הלום זעם, רעש מלחמה על אדמה.

רפויים תלויים השמים נעדרי רחמים.

האם חדלו מלים לומר דברים? האם החר נעקר ואין קול לו?

האם נפער חלב על קו תהום?

אל דמי לך אשה, בעתת אם רצוחה.

עולם שידענו אף אתמול יחליף פניך לעד,

געגוע יתום יחצה את חייך מעתה ועד עולם.

**זמירה פורן ציון "בעתה כפולה" טכניקה מעורבת על נייר
80X100, 1998**

אורלי אופיר מוסקונה

מגש זהב, בקצור די!

על השלחן ספלי קפה
מעטרים בפרחים קטנטנים
ורדים וסגלים.
כמו של אמא
כמו של סבתא
הקפה שחר
שחר כל כך.
ועל השלחן עוגת שוקולד
פעם קראו לה עוגה כושית.
אבל אנחנו לא גזענים
הגזענות כבר מתה.
האנטישמיות כבר מתה.
גם הטלאי הצהב.
אנחנו בימים אחרים.

רק מגש הפסח
החלף בזהב.
מדלית זהב.
נצחון עכשו.
נצחון גדול מתקרב אלינו
בצעדי ענק.

ועליו נעורים
ועליו עלומים.
ועליו יפי נצחי
ומשפחה שגדלה וגדלה
משפחת השכול.

**חיה בנצל
בקר של מלקמה**

השעון המעורר
מצלצל כבד דקות
בקול מביש ונואש
מנסה לגרש
את שאריות החלום
ולפנות מקום
ליום החדש.
בקר נזוף מציץ מהפתח
אד הגוף מסרב לפקדה.
העינים שראו זה רבות
ואינן חדלות מלבכות
ממאנות להפתח
האזנים שהחרישו
מכל הקולות
מחפשות רק דממה
והרגלים הכבדות
מבקשות את הכח
לשאת את כל
מה שקרה.
רק הלב שלעולם לא ישן
מוסיף כל יום פעימה.
הוא לנצח איננו שוכח
ועדין הולם בתקנה.

ציפי ויינר

*

כְּשֶׁתְּבוֹאוּ לְבַקֵּר אוֹתִי
צִלְצְלוּ בַּפֶּעַמּוֹן
אוֹ תִתְקַשְּׁרוּ לִפְנֵי
קְרָאוּ לִי מִלְמָטָה
אוֹ הִשְׁלִיכוּ אֲבָנִים קִטְנוֹת
לְעֵבֶר חֲלוֹנִי
רַק בְּבִקְשָׁה
אֵל
אֵל תִּדְפְּקוּ בְּדַלְתַּי

ענת דור
חלום פלצות

הלואי,
שאתעורר מחלום רע ונורא,
מרע של מפלצות אדם,
שקמו עלינו להרג, לשרף, להתעלל,
כשאנחנו במטותינו שקועים עמק בחלום.
הלואי והיה זה חלום קשה רע ונורא,
שממנו יש חזרה.
הלואי.

חני רוואלייר Hannie Rouweler הולנד

המוֹשִׁיעַ

שְׁנֵי תִּינוּקוֹת
תְּאוּמִים
הַחֵל מִחֲזִיק אוֹתָם בְּזִרְעוֹתָיו
חֲלָצוּ מֵהַטֶּבַח בְּדָרוֹם

אֲנִי מִסְתַּכֶּלֶת בְּפָנִים
שֶׁל הַחֵל
מִבֶּט מְלֻבָּב בְּעֵינָיו
בְּדַמְמָה הָעֶרְהָ שֶׁל הַרְגַע

מִלְחָמָה הִיא
פָּנִים עֹקְמוֹת מְכַעְרוֹת

Hannie Rouweler BLAUW / BLUE

אסתר קאפח

גִּשְׁמֵם עֲפִיפּוֹנִים

"כֹּה אָמַר יְהוָה עַל שְׁלֹשָׁה פְּשָׁעֵי עֲזָה וְעַל אַרְבָּעָה לֹא אֲשִׁיבֶנּוּ". עמוס, א', ו'

מִן הַדָּרוֹם נִפְתְּחָה הָרָעָה,
בְּעוֹנָה הַחֲמָה בְּשִׁמְחַת וַתּוֹרָה.
עֲפִיפּוֹנִים נִשְׂאוּ חֲמֹר בְּעָרָה,
הָאֲוִיר לְבַשׁ מִסְכָּה שְׁחָרָה
בְּעוֹטָף עֲזָה אֲדָמָה חֲרוּכָה.

יָד טוֹבָה מְלֵאת שְׁלוֹם נוֹשִׁיט
גַּז חִיוֹנֵי לְבַתֵּי חוֹלִים נוֹבִיל,
שְׁחוֹזָר כְּבִלוֹן הַלְיוֹם מְדָלִיק.
חָיִל שְׁלִי יוֹשֵׁב עַל הַמְדוּכָה
לְמִצּוֹא פְתָרוֹן מִחוּץ לְקַפְסָה.

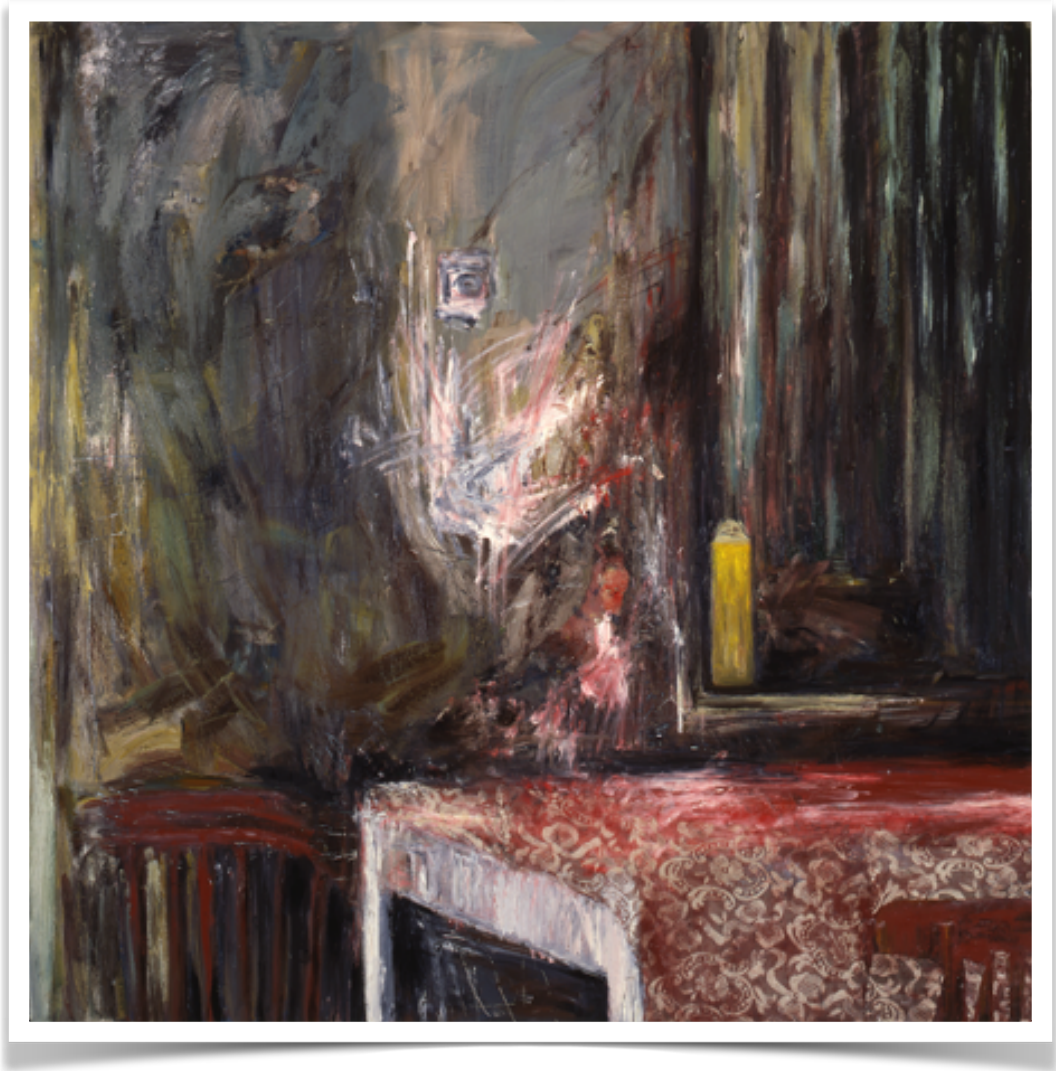
בֵּין לֵב דּוֹאֵב לְעוֹרְקִים נֶצְרָבִים
הַבְּרִיק וְהַרְעִים גִּשְׁמֵם רַחֲמִים
בְּדָרוֹם הַנְּפִיץ, זִיקִים וּנְצָרִים
גִּשְׁמֵי נְסִים הֵם הַקּוֹנְטָרָה
לְגִשְׁמֵם עֲפִיפּוֹנֵי אֵשׁ עֲזָה.

ענת בר נוי
תַּתְּנַתְּקִי יְלֵדָה

תַּתְּנַתְּקִי יְלֵדָה
כְּשֵׁימֶשֶׁךְ בְּשַׁעֲרוֹתֶיךָ
וַיְגַרְרֵנִי,
דָּרְךָ כָּל שְׁעָרָה שֶׁחָרְרִי חוּט מִחֲשָׁבָה
לְשִׁמְיִם כְּחַלִּים וְשִׁקּוּפִים.

תַּתְּנַתְּקִי יְלֵדָה
כְּשֵׁיחֵלֶם בְּגוֹפֶךָ
וַיַּחַלֵּל אוֹתוֹ,
תַּתְּרוּמָמִי לְמַעַלָּה
מִלְּאָכִים לְבָנִים יִשְׁלְחוּ יְדֵים שֶׁל אֹר
וַיַּחְבְּקוּ אוֹתֶךָ.
תַּתְּנַתְּקִי יְלֵדָה וְאַל תַּחֲזֹרֵי.

אֵךְ בְּרַגַע בּוֹ יִגְעוּ כַּפּוֹת רַגְלֶיךָ
בְּאַרְץ חַיִּי,
שׁוּבִי אֶל גּוֹפֶךָ.
שְׁמִיכַת אֶהְבֶּה נִפְרָס לְרַגְלֶיךָ
הַנִּיחִי רֵאשֶׁךְ יְלֵדָה וְתַנִּי לְנַפְשֶׁךָ מִרְגּוּעַ
רְפְּאֵי פְּצָעֶיךָ
אַנְחֵנוּ כָּאֵן לְצִדְדֶךָ.

מיכל פרי, תזרה לבנה

מיכל פרי

קו זק בין החיים למתים

מישהו מניע גלגלים,
מביט בשחקני המגרש הנופלים ושותק.

אם אין אלהים, יש פחד.

דומם הדם בצעקתו.

כדור טרוף

עמוס דמים

מדרדר במורד

תוחם

קו זק

בין החיים למתים.

ליאור זכריה היקרי

80% מן שקעיים

אתמול ירד הגשם.

גשם חרפי

מתאים עצמו לעונה.

לא קורא חדשות

לא מביט במסך.

בעונה הזו

אם הכל היה נורמלי

היינו מתחבקים

מכינים צ'אי מהביל

ומתחת לשמיכה

היית לוחשת לי כמה נעים לך.

אבל הגשם הזה

עתו לא עתי ואת גם לא לנדי.

הגשם הזה

לא ינקה את השבת שעברה

מלבבות עם שומרי מלכה

מעטה ולעולם.

הוא כמו יין גולש

מכוס קדוש הדין משריש

את גון האדם בדרום.

אין בו ברכה בגשם הזה

יש בו קדיש יתום.

עדנה ויג
מלחמת תלום הלקחם

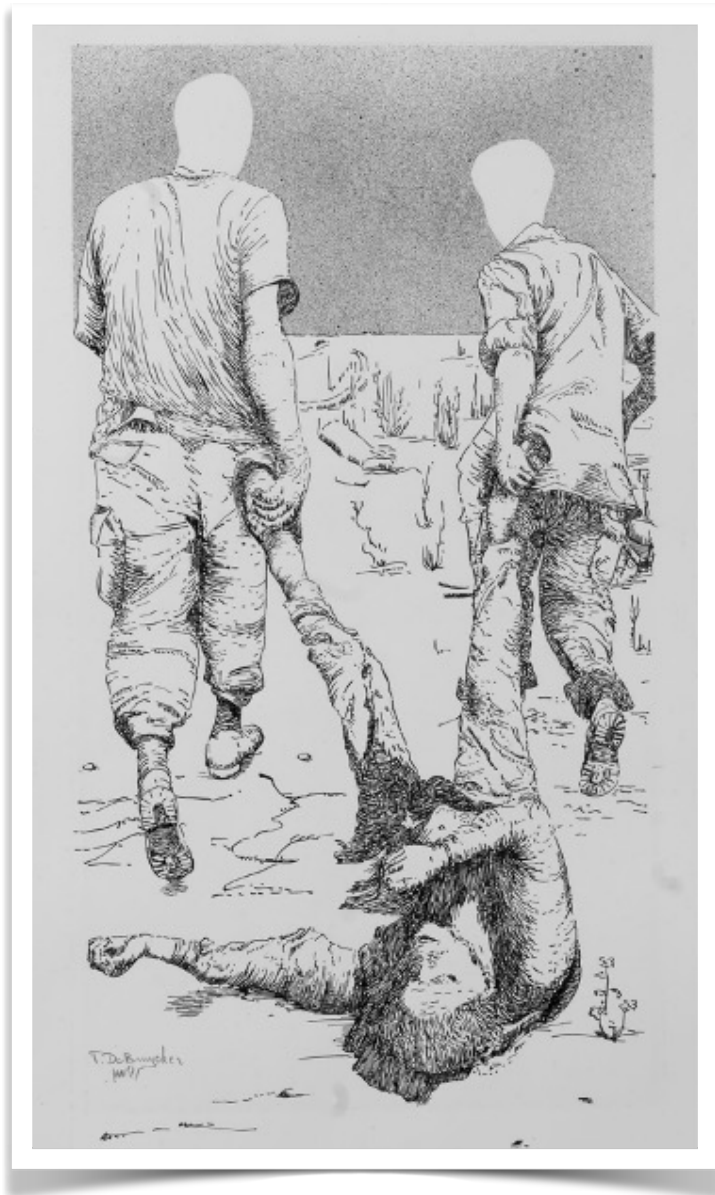
ללמוד בני ישראל
להלחם,
בעת הזו לא לרחם
על אויב צמא דם

על אנשיו חמלנו
פעם אחר פעם
אך אין לך כל טעם
כשהם בנו נלחמים
יורים, שורפים אנשים חיים,
מלחימים אב ובן
אשה עם בעל

לא נוכל הכן
את בני הבליעל

חלמנו שלום
זרענו בשביל להם
לפי הטף -
החמאס בא היום
להשמיד, להרג, להלחם
מכל הבא לידי חטף

נחמל עלינו
נלחם למען חיינו
נהרס להם מחלות
כדי שנוכל
לזרע, לקצר,
ולאפות להם וגם חלות

Tony De Bruycker

סוּזֵן-שׁוֹשׁ בֶּן-עֲזַרָּא

לֹא עַל הַלֶּחֶם לְבַדּוֹ

יְכוּל אָדָם לֶלְחֵם עֲצָמוֹ עַד כְּלוֹת

וְלֹא לְזֵהוּת

צָפוֹר שְׁבוּרַת כָּנָף

צִיּוֹץ חֶסֶר עַל עֲנָף

יְכוּל אָדָם לֶלְחֵם עֲצָמוֹ עַד כְּלוֹת

וְלֹא לְזֵהוּת

דְּרוֹר מְחַפֵּשׁ חֲרוּתוֹ

נְחִילָאֵלִי בָּא בְּעֵתוֹ

יעקב ברזילי
ילדה קטנה גדולה

שרדה בלי אמא ואבא
הותירו פרי אהבתם מאחור
שרדה בלי ילדים שאהבה
יחד בנו ארמונות בחול
שרדה גם את אלהים
שוב לא התרצה

ראתה אשה זקנה
מדדה לאטה
דודה
גם את מחפשת
את אמא ואבא שלך – שאלה
בואי נחפש ביחד
תני לי יד

יעקב ברזילי

בתצי התרון

לוחמי חפש

כפתו ילדים

לבל יפתעו

מהתקפת פתע של זאטוטים

למרגלות אילן נרדמו נערה ונער

שנתם היתה עמקה

לא התעוררו מקולות הירי

חלמו את קצם

ישיש שורד כבשנים

בדרך לממ"ד נפל

תקר בהליכון

התפוצץ גלגל

כמו דגלנים בקרב

נופלים ראשונים

והדגלים עוברים מיד ליד

בואכה להתבדר בתרנים

רפאלה ורדי
מתוך השֵׁף בָּא אֹר

בָּאנוּ חֵשֶׁף לְגֵרֶשׁ
וְיֵשׁ עוֹד חֵשֶׁף, יֵשׁ
מְגִיחַ מְאֹפֵל מְנַהֲרוֹת.
בָּאנוּ חֵשֶׁף לְגֵרֶשׁ
וְהַחֵשֶׁף עוֹד מוֹשֵׁף אֵשׁ,
טוֹמֵן מְלַכְּדוֹת.
וּמִתוֹךְ תַּעֲצוּמוֹת לֵב הָעַם
נִשְׁלַחוֹת קֶרְנֵי אוֹרָה
שֶׁל חֲבוּק, נְתִינָה
הַסְתַּעֲרוֹת לְמִשְׁימָה,
אוֹחֲזוֹת בְּשֵׁמֶשׁ אֶהְבָּה,
מְלַכְּדוֹת אֲבוֹקוֹת לְפִידִים
לְקֶרֶב אַחֲרִית הַזְּמַיִם.

מזל קוטי – במלחמה

שׁוֹשְׁנָה קֶרְבְּסִי

צִעְצׁוּעִים

אָנָּה

קִבְּרוּ אֶת הַיְלָדִים
עִם צִעְצׁוּעֵיהֶם,
אֶת הָעוֹלָלִים
עִם הַמוֹצֵץ שֶׁבְּפִיהֶם,
קִבְּרוּ אוֹתָם
עִם הַבְּבֵה הַרְּכָה.
לְמִרְאֵשׁוֹתֵיהֶם הַנִּיחוּ
אֶת סֵפֶר דְּבָרֵי הַיָּמִים
עַל דְּפִי הַסְּפוּרִים.

וְכָל עֵפֶר הָאָרֶץ

לֹא יִכְסֶה

עַל עוֹלָל שֶׁנִּטְבַּח

וְעַל בְּבֵה

וְלֹה עֵין זְכוּכִית

אֲנוּשִׁית יוֹתֵר

מֵעֵינֵי אָדָם.

שׁוֹשְׁנָה קַרְבְּסִי

נְהַרְהֵ

לוֹ נִדַע
לְשֵׁאת עַל פְּנִינֵנו
אוֹתָהּ נְהַרְהֵ שֶׁל פְּעוּט
בְּצַעְדוֹ הָרֵאשׁוֹן,
אֶת אִמְץ עֲזִיבַת
הַתְּמִדָּה,
אֶת גְּבוּרַת הַרְמַת
הַרְגָל
מִהַרְגָל,
אֶת הַמְּבֻטָח
בְּמוֹצָקוֹת הַמְּדַרְדָּה,
אֶת הַתְּקוּמָה מִן הַנְּפִילוֹת
וְאֶת הָאִשֶּׁר הַשְּׁלָם
שֶׁבְצַעַד
אֶחָד,
קִטְוֵן מִדּוֹת.

שירה בן ארצי – פלום

לְכִסּוֹת

אֲנִי מְכַסֶּה לָךְ אֶת הַבְּהוֹנוֹת, שֶׁלֹּא יִהְיֶה לָךְ קוֹר
הַלְוֹאִי וְיִכְלְתֵנִי לְכִסּוֹת אֶת הָרַע שֶׁבַּחוּץ
מִחֲבָלִים מְזַדְחָלִים אֶל תּוֹךְ הַחֲלוּמוֹת שֶׁלָּךְ,
לְדִים שֶׁכָּבַר לֹא יִחְזְרוּ הַבֵּיתָה.

חֲזְרֵי לִישׁוֹן, הַכֵּל בְּסִדֵּר, אֲנִי אוֹמֵר
לֹא נִכּוֹן, אֶת מְשִׁיבָה.

אֲזֵ אֲנִי מְכַסֶּה לָךְ אֶת הַבְּהוֹנוֹת, שֶׁלֹּא יִהְיֶה לָךְ קוֹר
הַשְּׂאֵלוֹת שֶׁלָּךְ גְּדוּלוֹת וְאֶת קִטְנָה כָּל כָּךְ
אֲנִי לֹא מְבִינָה לָמָּה, אֲמָא, אֶת אוֹמֵר בְּדַמְעוֹת,
הָרִי אֲנִי לֹא נוֹלְדִים רְעִים.

שירה בן ארצי – פלום

מלחמה

בבית הקפה ההומה הגישו כוס מהבילה של מלחמה,
יש לנו סלט מלחמה קצוץ, המליצה המלצרית
עם מאפה מלחמה בצד.
בשלהן ליד התקבצה חבורת אמהות שדברה מלחמה,
אחת שאלה - מה יהיה, תגידו? מה יהיה?
וכל היתר נאנחו,
בטח קר להם שם, לקטנים, היא אמרה וכמה שהם פוחדים.
עוד דמעה של מלחמה יצאה במחול מלחמה מתעתע, עד שנגעלמה
ואני חתכתי פרוסת מלחמה מן העוגה. ושתקתי.

שירה בן ארצי – פלום

זרות

לללל השמים חתכה את הרחוב,
שתי זרות עצרו את המכוניות בצדי הדרך והביטו זו בזו
לאן עכשיו? שאלה אחת
בואי נשב כאן, ליד הבנו הזה, אמרה השניה.

שתי זרות נצמדו זו לזו ליד דלת הבנו הנעולה,
ולרגע הכל השתולל סביב והרקיע צרח כאב
הן קוו שהילדים לא מפחדים יותר מדי,
דוקא היום שלחתי אותו לצהרון, אמרה אחת ורעדה.

זרה אחת הושיטה יד לשניה ואספה אותה לחבוק עוטף של אמהות
עברו כבר עשר דקות, היא הוסיפה,
אני חושבת שאפשר להמשיך.

יעל גלי
הנערה מאי שם

הנערה מאי שם, הלכה לרקד
ולא שבה מעולם.
הנערה עם העגילים והצמידים הבולטים,
פניה פצת מקשטות את קירות העיר,
וקוראות לנו להתקרב,
לגעת בכאב.
לחוש, לצרב בזכרון,
לא לאבד את האמון.

הנערה מאי שם, שובי במהרה,
לשמח ולא להיות העדה לרע הגזרה.
שובי לחוש ולזכר רגעי חסד,
של אהבה, של שמחה
של שיבה לרעים
רק ברקודים.

יעל גלי

החֶסֶד הָאֲחֵרוֹן

”קול קורא במדבר” קרא ישעיהו,
ואכן איש לא נענה,
מתוך הזעקה צעקנו אל הלא נודע,
ונראה כי התשובה אחרה לבוא.
”קול קורא במדבר”,
לא של הקוצים ולא של הדרדרים,
קול שבור של הזעקה מתוך האזעקה,
זו שתלנה אותנו אולי חדשים רבים,
אך בבקשה, אלהים, תראה לנו את החסדים.

יעל גלי

אהבה מתוך החשכה

אפלו לא הצלחת לסמס לי ברגעים האחרונים,
"אני אוהב אותך",
אפלו לא הצלחת לסמס לי ברגעים האחרונים,
"תני לי יד ונעלם",
נעלמת לי בתוך החשכה של מסבת ההפתעה,
שהפכה למסבת הפרדה.
זוכרת שאמרת לי שזו מסבה נהדרת:
די-גי מפרסם, גם של אהבה,
כמו בסיקסטיז: שלום, פרחים ונשיקות.
זוכרת רגעים שהכרת לי את גיון לנון,
זה שרצה לדמין שהעולם נהדר,
אבל נעלמת לי באותם רגעים של אור,
אור של שמחת תורה המהולה בכפורה,
לא יודעת אפלו על מה.
כן, הכל קרה כל כך מהר,
השארת אותי
בלב המדבר עם ריות של אקדחים,
לא כמו במערב הפרוע
כן, הרבה יותר גרוע.

דניאל רווח עשירית ממלותינו

עשירית ממלותינו אבדו
בבארי. מה היה הקפד
מאימה? נגודים לאבל? הדבר הזה
כשקצוות שפתיך
דוחפים את הלחיים
קרוב יותר לשמים?

יהורם גלילי

עֵזָה אֵשׁ הַשְּׁנָאָה

מדוע כה עזה אש השנאה
בלבם האפל של אלפי זומבים
שקפתע הגיחו מבעד לגדר - יותר
מהלהבות שאכלו בתים על יושביהם?

עד כמה חסרי לב המחבלים שרכבו
על אופנוע או נהגו בטנדר לבן
אל קרבנותיהם: פעוטות וילדים
שקבלו חבוק אחרון מהוריהם?

לאיזו אכזריות מסגלים להגיע
המרצחים השטניים כשידיהם
שספו את קרבנותיהם - במקמ"ד,
במטתם או בבית המוגן?

כיצד פועמת בקרבנו רוח ההתנדבות
הממשיכה את גבורת הלוחמים והאזרחים?
ואיך כה נחושה עמידתנו כנגד
התרעלה המופצת ברחבי תבל?

אדוה קמחי חן

מי מערבֵּלֶת

עור עֵבֶה מְחַסֵּפֶס כִּף רָגֶל רָזָה
בְּשׁוּלֵי הַסִּירָה מְכַמֶּרֶת שְׁקוּפָה
חֶכֶה אֲרָכָה מוּטְלֶת דְּרוּכָה
וּפְתִיּוֹן נְדִיב קָשׁוּר בְּקַרְסָה.

אֵימָה בּוֹקֶעֶת כְּהַמִּיָּה מְכַרֶּת
מִתּוֹךְ לֶבֶן קֶצֶפוֹ שֶׁל הַגֶּל
רָגַע לִפְנֵי שְׁנִמְהָל.

בֵּין אִוְשָׁה לְאִוְשָׁה
דְּמָמָה
דָּג זָהָב מְנִתֵּר

הוא אינו מְזַהֵה אֶת דּוּמִיַּת הַמְּנוּעַ
לא חוֹשֵׁשׁ מִבּוֹאוֹ הַקָּרֵב
שֶׁל הַקֶּץ. וְלִבִּי הַחֲצוּי
נִכְמָר וּמְבַקֵּשׁ

אולי רק זאת הפעם לְמִצָּא
מְזוֹר אַחַר לְקַרְבִּי שֶׁל דִּיג.
גַּם לַיִם יִרְכָּתִים יֵשׁ
וּדְרָכִים מְשֻׁלוֹ לִפְּיֵס.

לוֹ יִכְלֹתִי לַעֲשׂוֹת מַעֲשֵׂה
וְלֹא רַק לַעֲמֹד עַל קוֹ הַמַּיִם
הַיִּיתִי מַחְלִיפָה סְנַפִּירִים
בְּכַנְפֵּיִם.

אדוה קמחי חן

יש יום בשבוע

שְׁקֵטִים יוֹתֵר הַשְּׁחֻקִים.
דוּהִים בְּאִפּוּק אֶל אִפּוּק
שְׁעוּד זוֹכֵר אֶת מְקוּמוֹ.
רַק צִיּוּצֵי דְרָרוֹת דּוֹאוֹת נְבִלְעִים
בְּהִמְהוּם עֵקֶשׁ שֶׁל כֻּטֵב"ס.

התר לפרסום

זוּ בְּזוּ נִמְזָגוֹת
סְעָרָה שֶׁל מִטָּה וּסְעָרָה שֶׁל מַעֲלָה
חֲשֵׁרֶת צֶל מְבַקֵּר.
כְּנַפִּים נִמְרָצוֹת מְקַדִּימוֹת
לְפַעֲנָם תְּנוּדוֹת חֲרִיגוֹת -
שׁוּב הֵתֵר לְפָרְסוּם שׁוּב
לֹא תִזְרַח שְׁמֶשׁ עַל
עוֹד בְּתֵי אִם, בְּתֵי אָב, בְּתֵי
אָח. מָה רַבִּים מִתִּינּוּ.
נוֹמוֹ, רוּחוֹת רְעוֹת, שְׁכַבְנָה לִישָׁן.

רפאלה ורדי
שאלות מוזרות

מדוע חדרים מוגנים
מדממים
והורים קוברים ילדים?
למה העצים
מרכינים ראשים
משירים דמעות עליהם
באמצע החיים?
איך בעוללים מתעללים מרצחים:
שורפים
עורפים
שובים.
ואיך מתוך רסיסי טילים
אנו מתלקדים?

אני עוד מדממת
לא יכולה לענות

יהודית סלומון

עֲנֵי הַלֵּב

שׁוֹם עֵן לֹא שָׁט לּוּ בַּשָּׁמַיִם
בְּהִירִים וּכְחָלִים וְצִלּוּלִים הָיוּ
וְכָל הָעֲנָנִים רָבְצוּ עַל לִבִּי
קוֹדְרִים
וּמְבַשְׂרֵי רֵעַ
וּמְטִילֵי אֵימָה הָיוּ...

חנה כהן

נקמת דם ילד קטן

הם קרעוהו מרחם אמו
בני העולה, שפכו דמו
מפלצות אדם, מול עולל חסר ישע,
ואין מציל ואין מושיע מציר הרשע.
כששירת מלאכי עליון נשאה אותו על כפיים
רחפה נשמתו בין הארץ לשמים.
ואת נקמת דמו של ילד קטן
עשה יעשה השטן.

אסתר דגן קניאל

שיר זועם

אָני שִׁיר
אָני בָּא לְהַנְצִיחַ רְגָעִים
אַחַר־וְנִים שְׁנֵטְרָפוּ בְּעוֹטָף
חַיּוּכִים שְׁנִמְחָקוּ
צָחוּק שְׁנִבְלַע בְּקוֹלוֹ שֶׁל הַשָּׁטָן

אָני בָּא לְאַסֹּף שְׁלַל מְרֵאוֹת
שֶׁל דְּמִים, אָנֶס, שְׂרָפוֹת
סְפוּרִים שְׁטָרֶם סְפָרוּ וְנָחְשׁוּ
עַל מַעֲלָלָם שֶׁל בְּנֵי הַשָּׁטָן

אָני שִׁיר
אָני בָּא לְאַסֹּף עֲדוּיוֹת
לִפְנֵי שֶׁהִגֵּשְׁם יְבוֹא
יִשְׁטוּף עֲמוּדֵי עֵשׂוֹן שֶׁל בְּתִים שְׁנִשְׁרָפוּ
רְחֹץ אֶת הַרְחוּבוֹת מִכַּתְמֵי דָם
לִפְנֵי שֶׁהָרוּחַ תִּבּוֹא בְּסַעְרָה
וְלֹא אוֹכַל לְהַנְצִיחַ
זַעֲקוֹת אֱלֻמוֹת, צַעֲקוֹת חֲנוּקוֹת
בְּכִי שְׂרוּף, רִגְלֵי כְרוּתָה
לְזָכֵר אִישׁ וְאִשָּׁה כְּפוֹתִים
תִּינוּקוֹת וְיֻלְדִים חֲטוּפִים
סָבָא וְסָבָתָא נֶעְדָּרִים
נְעֻרוֹת אֲנוּסוֹת

אָני שִׁיר שְׂרוּצָה לְצָרַח
נְקָמָה, מְלַחְמָה עִם אֲמוּנָה גְדוּלָה
שְׁאֵנְחָנוּ נִנְצַח וְלַעוֹלָם לֹא נִשְׁכַּח
אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה לָנוּ עַמְּלֵק

אָני בָּא – אָני שִׁיר זוּעָם

אסתר דגן קניאל

אֱלֹהִים שְׁבַשְׁמִים

רוצה לצחק ואני בוכה – רוצה לשכח ואני זוכרת
רוצה לצרח ואני שותקת - רוצה להתפלל ואני מיגלת
רוצה שלום – אבל עכשו רוצה נקמה ומלחמה
רוצה חיים ורואה מות – רוצה שפיות ואני מתסכלת.

אֱלֹהִים שְׁבַשְׁמִים

רוצה שמחות ולא הלגיות
רוצה משפט וצדק ולא חרב והפקר
רוצה סכנות שלומים ולא סכנות מנחמים
רוצה צחוק של ילדים ותינוקות
רוצה לזעק: ואמר לך בְּדַמִּיָּךְ חַיִּי
ולא לראותך ארצי מתבוססת בְּדַמִּיָּךְ
רוצה יין לקדוש ולא להתקדש בדם קדושים.

ואני יודעת שנסתרות דרכיך אֱלֹהִים

אבל רוצה שיפתח הנָהָר, הנחל

שיבקע הסלע

רק סנה קטן ועכשו!

אסתר דגן קניאל

אַרְבַּע מְלִים

היו לי יותר מלים

ממספר המתים

וממספר

הנעדרים

היו לי יותר מלים

ממספר ההלויות

וממספר הנפגעים

היו לי יותר מלים

מדפיקות לבי

והדמעות

שהזלתי

כל חיי

עכשיו אני כבר לא

צריכה הרבה מלים

מספיקות לי ארבע

"בעזרת השם אֶנְחֵנוּ וְנִצַּח"

נטלי מנחם

שיר א'

נגמרה המלחמה
ופנו הגופות –
את שלד, איש לא פנה.
מדמם עצמד ללא הפוגה
כמת מתהלך
בין דמעות לזעה,
בין סיוט לזועה.
נגמרה המלחמה.
גם אתה.

נטלי מנחם

שיר ב'

לִילָה שׁוֹב לּוֹפֶת תִּיּוֹם, מִצְמִיד חֶזֶק וּמְשִׁתְּלֵט.
חֶסֶר אוֹנִים, אֶתָּה רוֹעֵד. לֹא יָכוֹל לְהַמְלִיט.
כְּשֶׁמְגִיעָה הָאֶפְלָה, מְגִיעִים גַּם הַשָּׂדִים
שְׂמֵכִים בָּךְ כָּל פַּעַם. מְכִים חֶזֶק. בְּלִי רַחֲמִים.

שִׂדָּה הַקָּרֵב אֵלָיו נִשְׁלַחְתָּ, בּוֹעֵר לָךְ בְּתוֹךְ הָרֵאשׁ.
הַגּוֹפָה שֶׁלָּךְ זְרוּקָה לָּהּ וְאֶתָּה חֲזָב לְנִטָּשׁ.
עֵשׂוֹן סִיגְרִיּוֹת בְּאֹוִיר מְרַעִיל לָךְ אֶת הַפְּחָדִים.
פּוֹעֵר בְּכַח תִּיַעֲיִנִים, רַק לֹא לִפְלַל לְסִיּוּטִים.

וְזֶה שׁוֹרֵף לָךְ כָּל כָּךְ, הִיא כְּמוֹ חֲמֻצָּה, הַעֲיִפּוֹת.
מִי סוֹפֵר? אֲבָל לֹא יִשְׁנֶתָ כְּבָר שְׁנֵתִים בְּרַצִּיפּוֹת.
עֵשְׂרוֹת כּוֹסוֹת קֶפֶה שָׁחַר, כְּמוֹ הַלִּילָה שֶׁבַחוּץ,
שׁוֹמְרוֹת עֲלֶיךָ עֲרֵנֵי עַד שֶׁיִּגִיעַ הַחֲלוּץ.

כָּל רֶשְׁרוּשׁ קָטָן בְּדִלֶת מְקַפֵּץ אוֹתָךְ מֵהַסָּפָה.
כְּשֶׁעוֹבֵר לוֹ אֵיזָה רֶכֶב, בְּשִׁבִילְךָ זֹו הַפְּגָזָה.
וְזֶה נִמְשָׁךְ כְּאֵלוֹ נֶצַח, בְּכָל לִילָה אוֹתוֹ סִפּוֹר.
טוֹבֵעַ בְּבַצַּת הַפַּחַד. חִי אוֹ מֵת? זֶה לֹא בְּרוּר.

אֶתָּה יוֹדֵעַ, כְּבָר רְאִיתָ אֵיךְ בְּסוּף הַכֵּל נִגְמַר.
גַּם הַלִּילָה הַכִּי קִשָּׁה. הַכִּי אָרֶךְ. הַכִּי אַכְזָר.
אוֹר קָטָן, חוֹר שֶׁל בְּקָר שׁוֹב מֵאִיר תִּירְחוּבוֹת.
הַשָּׂדִים הִלְכוּ לְנוּחַ. מוֹתִירִים בָּךְ חֲרָבוֹת.

נטלי מנחם

שיר ג'

תִּכְּף שׁוֹב יִגִּיעַ לִיָּלָה. תִּישָׁן מְעַט. תִּבְּכָה הַמּוֹן.
אֲנִי אֶבְלַע אֶת הַכָּאֵב, הוּא יִתְקַע לִי בַגְרוֹן
וְאֶנְגַּב אֶת הַזְעָה שֶׁלְּךָ, טֶפֶה אַחֲרֵי טֶפֶה.
אֶלְחֹשׁ לְךָ מַלִּים יָפוֹת, אוֹתֵי פֶעַם זֶה רָפָא.
תִּתְקַפֵּל כְּמוֹ עֶבֶר, תִּרְצָה לְמוֹת. יִהְיֶה כּוֹאֵב
אֶבֶל אֲנִי אֶזְכִּיר לְךָ שֶׁהִבְקֵר מִתְקַרֵּב.

וְאִזּוֹ נִקּוּם וְכִמוֹ הַיּוֹם, הַשֶּׁמֶשׁ שׁוֹב תִּאִיר הַכֹּל
וְשִׁנִּינוּ נִעְלַם לָנוּ בְּתוֹךְ עוֹלָם כְּזֶה גְדוֹל
וְהוּא יִנְהַג לּוֹ כְּרִגְלִי, הַכֹּל יִהְיֶה אוֹתוֹ דָּבָר
וְאִזּוֹ יִגִּיעַ שׁוֹב הַלֵּילָה,
וְשׁוֹב אֶשְׁמַע אוֹתְךָ נִשְׁבֵּר.

נטלי מנחם

שיר ד'

כְּשֶׁחֲתַמְתִּי,
לא חֲלַמְתִּי
שְׁאֲנִי חוֹתֶמֶת
עַל לְהִיּוֹת עֵרָה שְׁלוֹשׁ שָׁנִים.
לְאֵבֶד שְׁעָר.
לְאֵבֶד מְשָׁקֶל.
לְאֵבֶד שְׂמֵחַת חַיִּים.
כְּשֶׁחֲתַמְתִּי,
לא הָיָה לִי מִשְׁג
שְׁכָל יוֹם אַמוֹת קֶצֶת
וְשָׁעַם כָּל דְּפִיקָה בְּדָלֶת
הַלֵּב שְׁלִי יֵאבֵד אַחַת.

עַם הַנְּצַח אוֹלִי לֹא מִפְחָד
אֲבָל אֲנִי, אִשָּׁה פְּשׁוּטָה
עַם עֵינַיִם נְפוּחוֹת
מַחֲסֵר שָׁנָה,
אֲנִי מִפְחָדֶת.
וְאֲנִי לְמוֹדֶת קְרִבּוֹת.
רְאִיתִי מְלַחְמוֹת.
לְקָדִים שֶׁלֹּא חוֹזְרִים.
מְשַׁפְּחוֹת הַרוֹסוֹת.

זֶה לֹא נִגְמַר.
זֶה רַק אֲנַחְנוּ שְׁנִגְמְרִים.

תִּקְרָא לִי אֶגּוֹאִיסְטִית
אֲבָל לֹא טוֹב לְמוֹת בְּעַד אֲרֻצָּנוּ
אֲרֻצָּנוּ, כְּבָר מְלֵאָה בְּמַתִּים
וּמָה עוֹזֵר לִי עִם יִשְׂרָאֵל חַי
כְּשֶׁהִדְבַּר הַכִּי חָשׁוּב לִי,
אֲתָה,
לֹא בְּחַיִּים?

נטלי מנחם, פוסט טראומה

זלאטן דמירוביץ' Zlatan Demirović ארצות הברית

שקט נפשי

זה לא הזמן לבקרת
ולא לדיונים חכמים,
אין הגיון, אין סבה;
אין זמן לצביעות
או לציניויותנו הפתגמית
המתיחסת ללקחים ריקים
מתכן שמוצאים לפעל
אין זמן לכרית עבדות היסטוריות
ולא קשוחים בסמלי מזל

פעם ידענו
להתפלל לגשם
או אפלו לפענח את הסערה
אבל זכרון התא שלנו של רע תתקרקעי שורף אור
בתוך חר שחר
של עגן לבן ורד של חיים
בואו נחגג את כל מה
שהענק לנו: הנשימה הקדושה,
השמים הכחלים הבהירים;
מען הררי יער פראי עם שיר ערש באוקיינוס...

אבל זה הרגע האחרון להתפלל
למשהו שחסר לנו נואשות
אנחנו, בני האדם מכל הצדדים
בואו נתפלל לשקט נפשי

נורית שמר פרידמן

כָּבֵר לֹא אוֹמְרִים

שְׁלוֹמֵי מִצְיֹן. אוֹמְרִים
נו אֶת יוֹדְעַת כְּמוֹ כָּלֶם.
כָּבֵר לֹא יְכוּלִים
לְהַגִּיד הִיא בְּךָ

לֹא נִפְרָדִים בְּיוֹם נָעִים
עֲכָשׁוּ אוֹמְרִים
שִׁיְהִיו בְּשׁוֹרוֹת טוֹבוֹת
וּמוֹסִיפִים אָמֵן אוּ בְעֶזְרַת הַשֵּׁם
לֹא אוֹמְרִים לְיֵלָה טוֹב
אוֹמְרִים שִׁיְהִי לְיֵלָה שְׂקֵט.

מְדַבְּרִים מִיְנִימְלִיסְטִי
הַמְּלִים תִּפְלוֹת בְּפֶה
הַשְּׂפָה מְרַכֵּנָה רֵאשָׁה

אוֹמְרִים הַרְבֵּה :
זֶה לֹא נִתְפָּשׁ וּמְחַדָּל וְחִמָּאס.
וְהַחִיּוֹד חִיּוֹד מִתְנַצֵּל
וְאַחֲרָיו מִשְׁפִּילִים מִבֵּט.

כָּבֵר לֹא מְדַבְּרִים
עַל טִיוִלִים בְּשֶׁבֶת.
כָּבֵר לֹא אוֹמְרִים דָּרוֹם אָדָם.

גורית שמר פרידמן

זה שיר אזהרה

בני אדם יצורים סתגלנים
שימו לב
הם מסתגלים להכל.
להשרף מהשמש ולא להדל
ללכת בים קרח עם עור אדם
ולהמשיך לבער
באין מזון בשטח נאכל בשר מדמם
זה נצחון הרעב
שימו לב זה נצחון הרעב הכואב
אנחנו מתרגלים לסוגים שונים של ריחות
שעולים מהאדמה
אנחנו מפסיקים לשמע את הקרקור הקבוע של העורבים
החושים שלנו סתגלנים
מאתים שלושים ותשעה חטופים בעזה
ביניהם ילדים וזקנים
מאתים שלושים ותשעה חטופים בעזה
בני אדם יצורים סתגלנים אזהרה
בני אדם יצורים סתגלניים
העור העבה שלנו צומח פרא
ומכסה שדות שרופים, גופות אלמונים
מישהי נאנסת במנהרות של עזה
הרשע חוצב תעלות בגופה
אנחנו מתרבים למעלה
זה בריא לנפש ככה
סתגלניים
אסור לנו לשכח בעוד כמה חודשים
את השרשרת הכבדה
שתלויה על צוארנו הסתגלניים
אסור אסור אסורים

נורית שמר פרידמן

מחר נקום

מחר נקום לאותו היום בדיוק
ונשמע בדיוק את אותו החדשות
למרות יש כל יום את אותו הטעם
בדיוק אותו טעם

ונשתה אותו קפה בלי סכר
ונאכל עגבניות עם ענפים
ונגיד את אותם המלים
קבוצים חטופים מתים
ונגיד שוב קבוצים
מלה יפה קבוצים

ונבכה, סביר להניח ששוב נבכה
בדיוק אותו דמעות יותר מלוחות
ונשמע את אותו פסקול בדיוק
אזעקה ובוים אזעקה ובוים

ונחזר לישן ונחלם בדיוק אותם חלומות
שאנחנו בורחים ממחבלים שיורים עלינו טילים
ושאנחנו מתים או חיים.

נדב גל

אִשֶׁת הַחַטּוּף

אֲנִי נוֹשֵׂאת לְךָ תַּכְלָה
בְּכָל יוֹם לְשֵׁם
כְּשֶׁהַכֹּל יִגְמַר סֵפֶר לִי
כִּיצַד רְצִיתָ שֶׁהִיא תִּתְגַּשֵּׁם.
שְׁתַּבְּרַח? שְׁתֵּאכֹל?
שְׁתַּרְדֵּם?
שְׁזֵה פְּשׁוּט יִגְמַר?
אֲנִי נוֹשֵׂאת לְךָ תַּכְלָה
וְלֹא יוֹדַעַת מָה זֶה אוֹמֵר

קלרינה פריבורקין

תפלת הגשם

התפללנו לגשמי ברכה
אך נרד עלינו מבול של דם.
שדות העוטף רוויים-
דמי עמנו הפקר.

במרתפי המרצחים
תינוקות שבויים
מתחננים לחלב אמון
אלהים כבד לא מרחם על ילדי הגן.

ואנחנו
שופכים דיו שחר על דף
ממלאים חלל במלים ריקות
שאבדו משמעות.

אליזבת גויון ספנטו Elizabeth Guyon Spennato – צרפת

חֶלֶב ודָבֵשׁ

בְּאֶרֶץ הַמִּבְטָחַת
אָדָם אֶחָד מָסַר אֶת חַיּוֹ
לְרַבִּים

אֶהְבֶּה
לְרַעֵד
הוּא אָמַר

הַיּוֹם בְּאֶרֶץ
שֶׁל חֶלֶב ודָבֵשׁ
גְּבָרִים רַבִּים מוֹסְרִים אֶת חַיֵּיהֶם

נָשִׁים, יְלָדִים
כְּכַבְּשִׁים מִקְרִיבִים
בְּשֵׁם סִימֹן שְׂאֵלָה

בְּאֶרֶץ הַזֹּאת מִמֶּשׁ
נִרְאָה קִשָּׁה יוֹתֵר לְתֵת אֶהְבֶּה
מֵאֲשֶׁר בְּכָל מְקוֹם אַחֵר.

אורית קלופשטוק
שבועה באוקטובר 23

איך אפשר בכלל לכתב את זה
זה
זה
זה

אני אכתב ליד
אכתב משהו אחר
כלום לא יהיה דומה לזה
אולי מלה אחת
כלום
אולי מלים הרבה

אני לא רוצה להפוך את זה לשיר
לא רוצה לסדר את זה יפה
זה רע זה זע זה עזה זה
זה זעזוע
לא רוצה את זה

אורית קלופשטוק

עוֹטֵף

וְהָאֶרֶץ תִּהְיוּ וְבָהּ
וְחֻשֵׁף עַל פְּנֵי שְׂדֵרוֹת
וְחֻשֵׁף חֻשֵׁף
עַל פְּנֵי נַחַל עוֹז, אֶרֶז, נִיר עֵם
מִפְּלִסִּים, כָּפַר עֲזָה, גְּבִים
אוֹר הַיָּר, אֲבִים
נִתִּיב הַעֲשָׂרָה, יַד מְרֻדְכִי, כְּרַמְיָה, זִיקִים
כָּרֶם שְׁלוֹם, כְּסוּפִים
חוֹלִית, סוּפָה, נִירִים
נִיר עוֹז, עֵין הַשְּׁלוֹשָׁה
נִיר יֶצְחָק, מְגוֹ, רַעִים
בְּאֶרֶץ
סַעַד
עֲלוּמִים

מאיה הרמן סקולניק

MAJA HERMAN SEKULIĆ סרביה / ארצות הברית

אַהֶבָה הִיא כָּל מָה לְשָׂנוּ צָרִיכִים

כְּשֶׁחֲשַׁבְתִּי עַל טְבֵעָה שֶׁל מְלַחְמָה,
הַמְלַחְמָה בְּיִשְׂרָאֵל
הָאִימָה הָאֶפּוֹקְלִיפְטִית,
אֲנֵהדוּאַנָה, * הַמְשׁוֹרְרֵת הָרָאוּשׁוֹנָה,
הוֹפִיעָה בְּמַלְכוּת הַכְּהֵנָה, הִיא שָׁרָה לִי
בְּקוֹל גְּבוּהָ אֶת הַשִּׁיר הָרָאוּשׁוֹן נֶגֶד הַמְלַחְמָה:
"יֵשׁ דָּם שְׂזוּרִים בְּמוֹרֵד הַר
רוּחַ שֶׁל שְׂנָאָה, חֲמֵדָנוּת וְכַעַס שׁוֹלְטִים בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ!
זֶה שׁוֹב הַזְּמַן הַזֶּה, " הִיא הַזְּהִירָה,
"בְּעוֹלָם הַהַפּוּדָּ שֶׁלָּךְ
חַפִּים מְפֹשֵׁעַ נִזְרָקִים לַגִּיהֵנוֹם
בְּעוֹד הַרְשָׁעִים נִשְׁלָחִים לְגַן עֵדֶן, שׁוֹלְטִים בָּהֶם!
סוֹף הָעוֹלָם קָרוֹב,
זְמַן שֶׁל מְלַחְמוֹת רַבּוֹת,
זְמַן שֶׁל אִיוּמִים וּמּוֹת,
אֲבָל לְשֹׂרֵד
טוֹב יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר לְהַקְבֵּר חַי!"

אֲזַ הַגְּבַתִּי לָהּ:
"הוּ הַפְּטְרוֹנִית שֶׁל הַיָּרֵחַ,
הַיָּרֵחַ שֶׁכְּלָנוּ חוֹלְקִים,
הוּ כְּהֵנֵת הַטְּבַע,
מְגַנָּה עַל הַמְּתִים וְהַזְּלִידִים.

הו כְּהִנֵּת אֱלֹהִית, הָאֲרָץ הַקְּדוּשָׁה טְמֵאָה עֲכָשׁוּ
 עַל יְדֵי גְסוּיּוֹת קִיצוֹנִיּוֹת לְלֹא בּוֹשָׁה,
 שְׁמִטִּילִים אֵימָה עַל הַחֲפִים מִפְּשַׁע עֲצָמָם
 שְׁמִקְרִיבִים אֶת יְלָדֵיהֶם בְּגִרִיפַת אֲדָמָה
 רוּחַ שֶׁל שְׁנָאָה, חֲמֻדָּנוֹת וְכַעַס,
 שׁוֹב פְּעָם
 שׁוֹלְטִים בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ
 כָּל הַיְלָדִים, נִקְמַת הַמֵּתִים,
 הַשְׁתַּמְשִׁי בַּכַּח שְׁלֶךְ,
 הַשְׁתַּמְשִׁי בְּכַס הַמַּלְכוּת שְׁלֶךְ,
 זָרְקִי אֶת דְּסִקִּית הַיָּרֵחַ שְׁלֶךְ עִם קַרְנֵי הַפָּרָה,
 תִּגְרָמִי לְמַחְבָּלִים לְטַפֵּס עַל הַשְּׁקָמִים,
 תִּגְרָמִי לְחִיָּלִים לְהַפְסִיק הַתְּקִפּוֹת עַל אֲזָרְחִים.
 סִפְרֵי לִינְשׁוּפִים הַקְּדוּשִׁים שְׁלֶךְ שְׁמַחֲכִים לְרַגְלֶיךָ
 שְׁיִלְמְדוּ אֶת כָּל הַבּוֹרִים, אֶת כָּל הַצְּדָדִים הַמְעַרְבִים
 לֹא לְשָׂנֵא, הַשְׁתַּמְשִׁי בְּמַלְיָם שְׁלֶךְ, מְשׁוֹרְרֵת,
 כְּדֵי לְכַבֵּשׁ אֶת הַחֶרֶב
 תִּגְרָמִי לְכָל הָרֵעַ בְּעוֹלָם לְהַעֲלִים "
 אֲמַרִי "אֵהְבָה הִיא כָּל מָה שְׁאֵנְחָנוּ צְרִיכִים.
 הָעוֹלָם נוֹאֵשׁ
 לְשָׁלוֹם."

Enheduanna* נסיכה שומרית, כוהנת מהעיר אור העתיקה, 2300 לפנה"ס, הראשונה שיצאה נגד המלחמה.

כריסטוף בודין, תשוקה לאבסטרקט, Christopher Baudin צרפת

כריסטוף בודין, Christopher Baudin צרפת

אודיסאה לשלום

בְּחֵלוֹם מְהַדְהֵד צָלִיל וְאֵלֶס כְּמוֹ מְצִיאוֹת,
הַחַיִּים, לְפַעֲמִים אֱלִימִים,
חוֹשְׁפִים מְצוֹקֵת דָּרְבָן אַכְזָרִית שֶׁלֶהֶם.
חֲלוֹמוֹת מְדַדִּיקִים טוֹוִים חוֹטִים הַזּוֹיִים,
אוֹלֶם הַמְצִיאוֹת מְתַגַּלֶּה עֲצַמְתִּית,
בְּרֶשֶׁת שְׁחָרָה כְּשֶׁהִיא מֵתִפְשֵׁטֶת.

בְּמִשָּׁךְ אֶלְפֵי שָׁנִים הָאֲנוּשׁוֹת בְּמִלְחָמָה,
קְרִבּוֹת שֶׁנִּלְחַמוּ מִסָּבּוֹת אֲרָעִיּוֹת, בְּחֶסֶר סֶדֶר.
פָּחוֹת מִשְׁמַעוֹתֵיּוֹת מֵהַקָּצֵב הַפּוֹעֵם שֶׁל הַחַיִּים
בְּכָל לֵב חַפּוּשׁ אַחַר שְׁלוֹם צָנוּעַ.

שִׁיר הוּא שְׁלִיחַ פְּשׁוּט שֶׁל מַלְאִים,
מִחֲלִיק בֵּין דְּמַעוֹת לְצַעַר הַחוּגֵר.
זֶה לֹא יִמְחַק כְּאֵב יָמִים עֲבָרוּ,
אֲבָל זֶה יַעֲלֶה הַד עֲדִין לְהַרְגָּעָה, הַד אֵיתָן.

קְרִבּוֹת אֱלִמִים בּוֹכִים בְּצִלְלִים עֲמֻקִּים,
הַשִּׁיר, בְּקֶסֶמוֹ, בְּלִבָּבוֹת אֲכֹן מִחֲלָחֵל.
שְׁנוֵי עֲדִין, שְׁבִיב תִּקְוָה,
נוֹבֵעַ מִצִּלְקוֹת הַמְדָרוֹן הַחֲשׂוּךְ.

"שְׁלוֹם" אוֹצָר עֲדִין, מִטָּרָה מְשִׁתֶּפֶת,
מֵעֵבֶר לְתִשׁוּקוֹת וְלֶאֱגוֹ שְׁגוּבִים מְחִיר.
יְהִי רָצוֹן שֶׁכָּל יְצוּר, בְּמִסְעוֹ הָעֵמֶק,
יִמְצָא בְּלִבּוֹ חֲבוּק מְבָרָךְ.

בְּנֵי הָאָדָם בְּיַחַד בְּשִׁטח הָעֲצוּם הַזֶּה,
בּוֹאוּ נִכְתָּב שִׁיר שֶׁבּוֹ הַשְׁלוֹם אֲכֹן שׁוֹלֵט
כְּשֶׁהַחֲלוֹמוֹת שֶׁלָּנוּ יִשְׁתַּלְּבוּ בְּמְצִיאוֹת,
אִז הַרְמוֹנִיָה תִתְהַפֵּךְ לַגּוֹרֵל הַמְשִׁתֵּף שֶׁלָּנוּ.

ז'נט אירוקה טיברסיו – Jeanette Eureka Tiburcio מקסיקו

יְלֵד הַזֶּהָב

יְלֵד זֶהָב,
עַל הָאָדָם הַכֶּהָה שֶׁל כְּדוֹר הָאָרֶץ
סָמַן אֶת הַמַּסְלוּלִים שֶׁלָּךְ
בְּחִלְשָׁה וּבְחֶסֶד וּבְדֹאוֹת.

כְּבִישִׁים עֲקָרִים, מְפָרְעִים וּמוֹצָפִים
מִהֶטְבַּע הַשֶּׁפֶל שֶׁל זֶה שֶׁהַחֲלִיט לְגַנֵּב מִמֶּךָ הַכֹּל
אֲשֶׁר בְּבוֹרוֹתוֹ הָאָמִינוּ לִי-I AM.

יְלֵד זֶהָב,
שֶׁהַבְּרָק שֶׁלָּךְ לְעוֹלָם לֹא יִדְהָה
שֶׁתְּהִיָּה לְךָ אֶפְשָׁרוֹת לְהֶאֱמִין, לְחַלֵּם, לְגַדֵּל
שֶׁיְהִיָּה אֲוִיר נָקִי וּמְזוּן מְזִין.

שֶׁהַגֶּשֶׁם יִלְטֵף אֶת רַגְלֶיךָ
יִכְפְּלוּ הַצְּלִחוֹתֶיךָ
תֵּן לְגֶשֶׁם לְהַשְׁקוֹת אוֹתְךָ כְּמִקְוֵה
תִּבְנֶה אֶת הַסְּפִיר שֶׁלָּךְ וְתִבְנֶה.

אֲנִי מִתְנַצֵּלָת
עַל הַנְּזִק שֶׁנִּגְרַם לְכַדוֹר הָאָרֶץ
בְּשֵׁם הוֹרִי, סָבִי וְסָבְתִי,
הָאֲבוֹת, שֶׁבְּאִמְצָעוֹתֵם לֹא עָשִׂינוּ כְּלוּם, עָשִׂינוּ הַכֹּל
אֲנִי מְבַקֶּשֶׁת אֶת סְלִיחָתְךָ עֲבוֹר אֵלֶּה אֲשֶׁר
הַשֶּׁקוֹ אֶת הַיְּבוּל בְּדָם
שֶׁהַיּוֹם מִגִּיעַ לְפִיד כְּמְזוּן הַיְּחִיד.

אין דָרָד לַמַּחֲק אֶת הָעֶבֶר
אֲנִי לֹא מִתְכַּוֵּנָת
אִין קוּפּוֹן שְׁמַחְלִיף חַיִּים
אִם יֵשׁ, אִין לִי אֶת זֶה...
מָה שְׁיֵשׁ לִי זֹת תִּקְוָה וְרָצוֹן
אֲנִי רוֹצֶה לְשַׁתֵּף אוֹתְךָ וְלָרֶשֶׁת אֶת הַהִתְנַגְּדוֹת וְהַחֲסוֹן שְׁלֶךָ
מִזְמִינָה אוֹתְךָ לֹא לְוַתֵּר גַּם בְּשִׁרְפוֹת הָעֲצוּמוֹת
מִזְמִינָה אוֹתְךָ לְרִקְדָּה אֶת הַחַיִּים
בְּכֹל פֶּעַם שְׁאַתָּה יְכוּל.

מָה שְׁאֲנִי יְכוּלָה לַעֲשׂוֹת עוֹד וְעוֹד זֶה לָתֵת לְךָ אֶת הַקּוֹל שְׁלִי
עֲבוּר הַקְּרִיאָה
לְשַׁתֵּף אֶת הַתְּשׁוּקָה שְׁלִי לַחַיִּים הָאֵלֶּה,
הַפִּיעַל מוֹדְעוֹת וְהַחֲלָטָה
לְהַשְׁפִּיעַ עַל מְנַהִיגוֹת טְרַנְסְפוֹרְמַטִּיבִית
וְהַלְחֵם קֶשֶׁה מוֹל חֶסֶר הַנִּדְאוֹת.

הָבָה נַעֲצֵר בְּעֵקֶבֶיּוֹת אֶת הַפְּעֻלוֹת הַמוֹבִילוֹת אוֹתָנוּ לְהַדְרִידוֹת וּלְחַרְבּוֹ.
הַמֵּתַח בְּגִבּוֹל הַמְּקַסִּימָלִי מְצֵא בֵּית,
הָאֲדָמָה עוֹלָה בְּאֵשׁ, רָצוֹן קָטָן מְקַפֵּיא אוֹתָנוּ,
חֶסֶר אֲזוֹן טְבֵעִי הוּא הַמְּצִיאוֹת שְׁלָנוּ
אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְכַתֵּב, לְצִיר וְלְרִקְדָּה
זֶה הָעוֹלָם שְׁמֹגִיעַ לָנוּ
כָּל עוֹד הַחֲמִצָּן מְגִיעַ

אירים שפירא ילון

זקוקה לך

אָקֶרע אַתּ הַשָּׁמַיִם
בְּיָדַיִם חֲשׂוֹפוֹת וּבַתְּעַר
וְאוֹצִיא בְּנִתּוּחַ קִיסָרִי
אַתּ הַתִּינֶקֶת שְׁלִי.
הִיא עֲדֵן מְחַבֶּרֶת
לְדַמְעַת טְבוּרִי.

אֶלִיט בְּדָם לְבִי,
אֲחִיָּה בְּחַס בְּשָׂרִי
אַתּ הַבַּת הַטְּהוֹרָה,
נִיחֻחָה בְּשֵׁם נְעוּרִים,
חַיִּים מְלֵאִים.

אֲנִי זְקוּקָה לָּהּ
הַרְבֵּה יוֹתֵר מֵאֵלוֹהִים
בְּגִיחָנוּם עַל הָאֲדָמָה,
בְּצַעַר אֵינוֹת חֲדָלוֹנָה
הַבְּלִת־אֶפְשָׁרִי.

איריס שפירא ילון שנינו על מדף בעולם מטרה

במרכול הגדול, בינות טילי להיות-או-לחדל
'רק היום - כל הפרות בזול'.

יש לאכל ולשתות, להתגונן, להתכונן לבאות.
זו לא תקופה להתמוטט ליד בנות קטנות
ועגבניות מתוקות דרומיות-אחרונות, לבכות על
גברים נעלמים ופגישות. השכול נבט ניד לעיני כל
בתמונות מרצדות, חטופות. גופות שרופות.
בתי ילדים כרותי איברים וקירות.

לבד באין ממ"ד,
אשה דומעת עלבונה במטבעות.
אשכול ענבים במזמן - אל מול רשעות עולם.

הלואי שנינו כעת דבדבנים אדמים
אגודים, מחברי גוף-גבעול, צמודים.
סמוקים מאשרים בני-יומם,
סמוכים ושמורים בשמחת עירום.

ברק מבט-מאהב שקט, מתק זהב עסיס ארגמן
ביקום ירקות ופרות רחמן, גדוש ארגזי סחורות,
חסדים טריים, וחלומות על משקל ימי-חל.

במרכול הסמוך ליער אשתאול,
מתבוננים יחדיו בסתו
בעולם מטרה, מנחים על מדף.

אתה ואני, זוג דבדבנים קטנים, מחיכים סוד
'אהבה בזול'.

איריס שפירא ילון

ימים לא שקטים

מבעד רעשי דם ואדם
מחפשת עגנים בחששות.
מלים מעפשות, חדשות ישנות.
עולות שכול יסורים,
קברים מכסי חול הסברים.

בבטני המתהפכת,
אמא אחת מקנה לקץ מלחמות,
לקיום נבואות,
חובקת מיליון נשים
בכל השפות.

כלן משועות
לנשימות שקט קטן.
כל־כך הרבה זמן ממלמלות
לעצמן בלבן בשפת אמהות:

”קצת אלוהים לא נזיק”

איריס שפירא ילון

סלם אשה שבור

אשה מטפסת עצמה בסלם
מלוא שדים שואפת רקיע,
עולה בתוכה שלבים מתנדנדים,
משמיעה קולות.
מחפשת זיזי דיות,
במתניה אוהזת שורות.
בקצות צפרניה המטפחות
כותבת על אהבתה האיתנה ונוגעת
בנפרדות, בשעות של לבדות,
כשאתה רחוק מלדעת.

בדרך הבליינגמרת עוצרת,
רגל אחת דורכת על שלב ראשון,
פחות רועדת. רגל שנייה
כבדה
עורגת לעיניך היפות,
הקרות.
עדין לא התנתקה
ממד שאיננו.

אליסיה מאריה קוברקה Alicja Maria Kuberka - פולין

פָּלִיט

החיים שלי הם כמו שמשת חלון שבורה
החלומות התפוררו לגשם מטפטף
והזכרונות כואבים עד מאוד.

הנוף מחוץ לחלון
מטשטש.
גזעים של עצים שרופים
עומדים כמו סימני קריאה,
העיניים העורות של הבתים
בוהות במבט אטום קדימה.

אני לא שומעת את הצפורים
ואין ציוץ ילדים.
השתיקה נקטעת
על ידי יללת סירנות האזעקה
נהכל מפחיד
שריקת פצצות נופלות.

איך נארו את העבר למזונה אחת?
איך אני אמר לילד שלי,
שלא נשאר בית?
איך לסגר דלת קרועה מאחורי?

אליסיה מאריה קוברקה

שְׁעוֹן יוֹם הַדִּין

הַיָּדִים נְעוֹת קְדִימָה

מֵהָר יוֹתֵר וְיוֹתֵר

טִיק טִיק טִיק טִיק

הֵם לֹא מִפְּסִיקִים

הֵם מְאַיְצִים

טִיק טִיק טִיק טִיק טִיק

עוֹד מְעַט שְׁתִּים עֲשָׂרָה

קָצֵת יוֹתֵר

וְזֶה יָכֵה חֲצוֹת

זְמַן הַחֲרָבֹן מֵגִיעַ

בְּמִקוֹם קוֹקֵה - מְוֹת בְּחֶרֶם

בְּמִקוֹם גּוֹנֵג - פִּיצוּץ אֶטוּמִי

טִיק טִיק טִיק טִיק טִיק טִיק

רַק שְׁלוֹם עָלֵי אֲדָמוֹת

יְכוּל לְעַצֵּר אֶת מְטַטְלַת הַשְּׁעוֹן

טִיק... טִיק

כריסטוף בודין, העולם המיסתורי Christopher Baudin צרפת

שׁוֹשְׁנָה וַיֵּג

סְתִיו 2023

אֶלֶף וַיִּוְתַר פְּעָמִים

קָרְעוּ קָרְעֵי אַבְלוֹת

בְּחִלְצוֹת

שֶׁל הוֹרִים

יְלָדִים

אִישׁ וְאִשָּׁה

בְּיַתְמוֹת

בְּשָׂכּוֹל

וַתִּפְּלֵת קִדְיֵשׁ יְתוּם

וַתִּפְּלֵת קִדְשָׁהּ

וְנוֹתְרוּ הַמְּלִים

חֲסָרוֹת

וְאֲנִי בְּתוֹךְ בּוֹעָה

זֶה עוֹבֵר לְיָדִי

וְכָלִי מִזְדַּעֲקֵת

מִרְשָׁרוֹשׁ שֶׁל עֲלָהּ

בְּשַׁעַת לַיְלָה

כְּשֶׁהָרוּחַ עוֹבֵרֶת

בְּשִׁבְלֵי לֵיד בֵּיתִי

קָרַע

דינה דלבר

מעשנה

פֿתאום כָּל הָעוֹלָם הִשְׁתַּנָּה
כְּמוֹ בְּסוּרֵט צְלוּלֹאִיד מִלְפָּנַי שְׂמוֹנִים שָׁנָה.
כְּבָר אֵין צָבַע בְּתִמּוֹנָה -
שְׁחַרְלָבּוֹן בְּמֵאֲפְלִיָּה.

הִרְחֹבּוֹת כְּמַעַט רִיקִים,
דְּמָמָה בְּמַחְשָׁכִים.
מִמֶּשׁ שׁוֹמְעִים
אֶת הָעוֹרְבִים בְּכָל מְקוֹם אוֹרְבִים
לְנִגַּס גְּלֵעִין שֶׁל עוֹד מִשְׁמֵשׁ
שְׁלֵהֲרָקִיב בּוֹשֵׁשׁ.

קִפְסָה סְגוּרָה וּנְעוּלָה
שְׂמֵת־כְּנֶתֶת קֶצֶת עֲגֻלָּה...
אֶתָּה חוֹשֵׁב אוֹלֵי זֶה רֹאשׁ שָׁנָה,
אוֹלֵי שְׁבֵת אוֹ חֵג,
אֲבָל זֶה הַגְּלָגֶל שֶׁהִסְתּוֹבֵב
בְּכָל הָאָרֶץ הַגְּדוּלָּה.

וּבְרִסִּי הָרֶק עֲלָה
מִכָּל פֿתְּחֵי הַמַּעֲשֵׂנָה
סְרַחוֹן פְּגָרִים
שֶׁל בְּנֵי תִשְׁעִים
וּבְנֵי מֵאָה,
כְּמוֹ אִז לְפָנַי שְׂבָעִים שָׁנָה
בְּכָל עוֹנָה.

ריקי פורטל מימוני
לְחִישוֹת בְּזִמְן מְלִתְמָה

נְגַמְרוּ הַמְּלִים
נְשָׂארוּ הַלְחִישוֹת
סִפִּין הַמַּאֲכָלֶת
אָמְרָה אֶת דְּבָרָה

בְּמַעֲמֵקֵי הַלֵּב
שִׁיר גָּוֹן נְלַחֵשׁ
כְּמַנְגִּינָה עֲצוּבָה
דְּמָעָה שְׂקֻטָּה
זְלָגָה עַל לְחֵי שֶׁל עוֹלָל

הוּ הַצֵּעַר שְׁלוּחֵשׁ כְּאֵב
שְׁמוֹתֵיר חַר שְׁחַר
זְעָקוֹת נִקְבְּרוּ בְּאֲדָמָה
בְּיוֹם שְׁשֻׁמִים כְּחֻלִים
אֲזַנִּים עֲרָלוֹת

לְחִישוֹת שֶׁל זְכָרוֹנוֹת
חֲבוּקִים אַחֲרוֹנִים
נְשָׁמוֹת שְׁבוּרוֹת
לְחִישוֹת שְׁמַע יִשְׂרָאֵל
ה' אֶלְקֵינוּ ה' אֶחָד.

צַעַר שְׁנִשְׂאָר לְעַד

Alessandra Vinotto -Italy

תמר שרוני
בְּלִבְנוּ הַשְּׂכִינָה

הַמְלַחֵמָה הָאֲחֵרוֹנָה
לְתַקּוּפָה מִשְׁתַּנָּה
עַל אֶף הַכְּאֵב הַנוֹרָא
נַעֲלָה כָּל הַתְּאוּרָה
תִּשְׁתַּנָּה כָּל הַתְּמוּנָה
תִּחְשֹׁף מִטְמוּנָה
שֶׁל חֲבוּרַת הַשְּׂטָנָה
נִחְזַק הָאֲמוּנָה
נִהְדָּהד הַתּוֹבָנָה
נִחְבֵּר מוֹחַ לֵב וּבִינָה
נִשְׁנָה שְׁלָנוּ הַתְּכִנָּה
תִּשְׁהֶה בְּלִבְנוּ הַשְּׂכִינָה

גד קינר-קיסינגר

טהלים

תִּקְעוּ לוֹ עַל הָרֹאשׁ כַּפַּת בְּרֹזֶל
וְצוּוּ לוֹ שְׁחֲרִית מִנְחָה עַרְבִית
וְהָרֹאשׁ גָּדַל
וְהַכֶּפֶה לֹא
וְעָשְׂתָה אֶת פְּדֻחָתוֹ תִּבְנִית דְּלַעַת
וּמַחְשָׁבוֹתָיו לַהֲבִיּוֹר רוֹשֵׁף נְקָמוֹת
וְהָרֹאשׁ עָנַק קִלְבָּסָה.
הַכֶּפֶה שָׁקַל.
וְהַמְחָשְׁבוֹת זָרְעוֹנִים.
מֵאֲכַל כִּפְרוֹת.
וְצוּוּ לוֹ טְהִלִּים אֲרָכֵי טוֹחַ
אִינְכָפָה לְיָרֵט.

מירה שטרן
אוקטובר 2023

שְׁכָבוֹת שְׁכָבוֹת,
שְׁמוֹת הַמְתִּים מְכַסִּים אֶת הַדָּף,
לֹא נוֹתֵר חֶלֶל
לָבוֹ
כְּצִיּוֹר שֶׁל רוֹתְקוֹ
לְאַחַר הַשּׁוֹאָה.

טינה הרטמנס, Tine Hertmans בלגיה

הַרְקוּד שֶׁל אֵל הַמְּלַחְמָה

הַטְרוּף נוֹדֵד
מִסְבִּיב לְכַדוּר הָאָרֶץ
סוֹפֵג חַיֵּי אָדָם
שְׂסוּבָבִים בְּקִרְבוֹת
רוֹבּוֹטִים תְּנַפִּיסְתֵּיִם לְלֹא
תְּחוּשָׁה שֶׁל נְכוּן וְלֹא נְכוּן,
כְּאֵלוֹ זֶה הִנֵּה מְאַחֵר
בְּפֶרֶט לְשָׁלוֹם
שֶׁיְהִיָּה אֶפְשָׁר לְחַיּוֹת
בְּגִמְחָה שֶׁל
לְבָבוֹת עֲגוּמִים
בְּנִישׁוֹת שֶׁל הָרֶס
זֶה שְׂאֵנִי מֵתָה מִפְּחַד
אֶלֶף הַרוּגִים

אָבֵל כְּשֶׂאֵנִי
מִטְבִּיעָה אֶת עֲצָמֵי בְּזָהָר
עֵינַי יִלְד מְאֻשְׁרוֹת
אֲנִי מְקוֹה מְאוּד
שֶׁהַטְרוּף הִנֵּה גּוֹעַ

שחר גרינשפן

טפה של מים

בואי לכאן, טפה של מים
תני לי גשם מברך
למה את מתעכבת,
אני צריכה אותך כל כך
תכסי את פני השמש
תני לי קשת בענן

טפה של מים, את יורדת,
ועל קצה העין נוחתת
דמעות זולגות בלי הפסקה
זה כל כך עצוב, כל כך חבל.
נערים ונערות יצאו לחג האהבה,
לא שיערו שיקרה דבר כל כך אים ונורא
שחלקם ישארו שם כגופה
על האדמה
חלקם לשבי ולקחו
וחלקם ישובו לבתיהם עם טראומה אימה
שאין עליה סליחה
והכל בגלל מחבלים ארורים
שבאהבה לא מאמינים

במקומך טפה של מים
מן השמים
הייתי מורידה מבול, ועל תבה כמו של נח
הייתי מעלה שבויים
זוגות זוגות חזרה הביתה
ויונה לבנה אצרך שתשגיח
יונה עם עלה של זית

סיגל הרשקוביץ

*

בְּזֶמַן בְּהֵלֶת הַשְּׁעָה שְׁאִינְנָה חוֹלֶפֶת
לְרַגַע דְּמִיתִי
שְׁלֹא קָרָה אֲשֶׁר קָרָה
שְׁלֹא עָמַס עָלַי כְּבֹד הַפֶּחַד
שְׁלֹא נָשְׂאתִי אֶת מִשְׂא הַכָּאֵב
הַנְּשָׂמָה תְּפִלֵּס דְּרָכָה מִתּוֹךְ הַמְּחִילָה
תְּאִיר הַשְּׂמֶשׁ תַּחֲמֹם
נְקוּם
נִדְדֹקוּ

**

אֲשָׁמָה
כְּמוֹ עֶץ נוֹטְעַת שְׂרָשִׁים בְּנִשְׁמָתֵנוּ
מְקַנְנֵת בְּמַחְשָׁבִים וּמִשְׁחָרַת לְטָרֶף בְּלִילוֹת
אֵין לָהּ שִׁבְעַת
מְפַעֲפַעַת וְסוֹעֶרַת אֶל תּוֹךְ מַפֶּת הַעוֹרְקִים
סָבִיב אֵיִי חֲרָבוֹת שֶׁל אֵיבָרִים צְבוּעִים בְּאָדָם.
דוֹרֵשׁ הַכָּאֵב שְׁיִרְגִישׁוּ אוֹתוֹ
מִבְּקֵשׁ בְּיֹאשׁ שְׁיִכִּירוּ בּוֹ,
לְמֹת יֵשׁ סִימָנִים מְקַדְּמִים
אֵיךְ לֹא רָאִינוּ

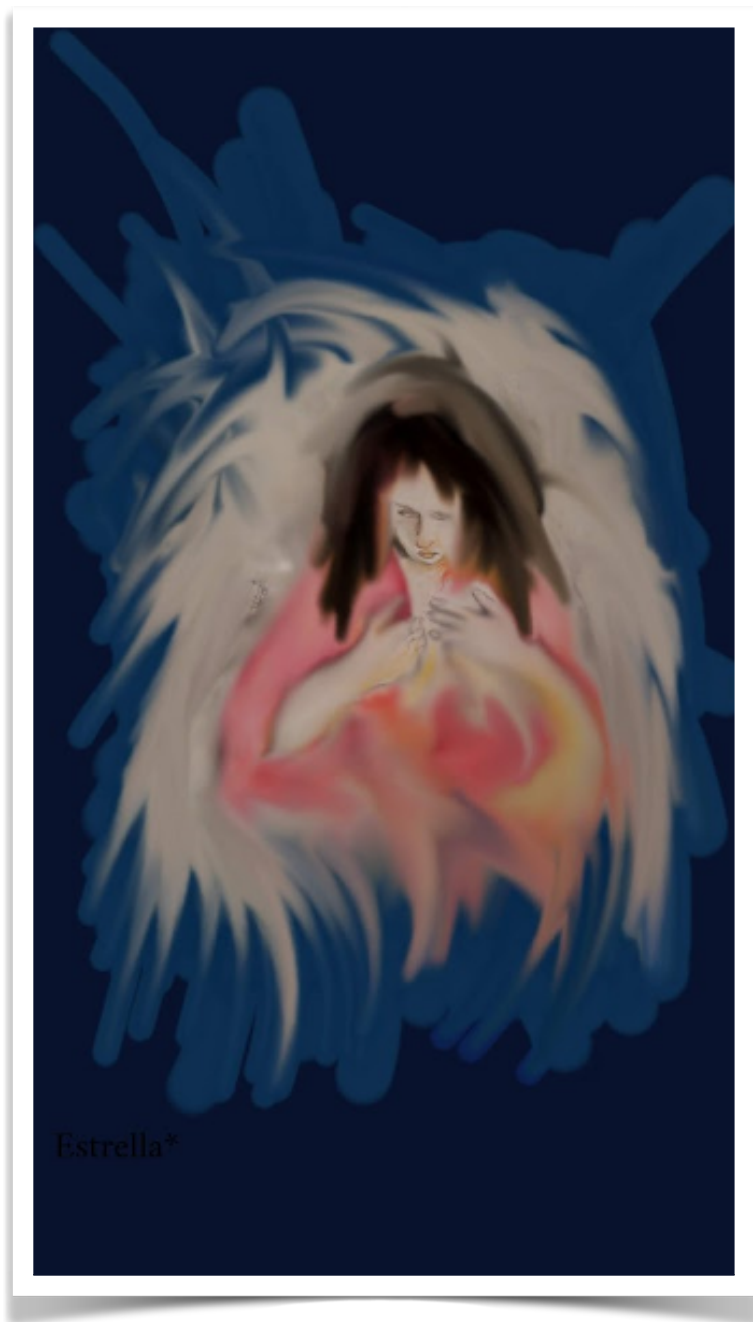
נְטִישָׁה שֶׁלְקוֹב

עֵלָה שְׁנִשְׂרָף

עֵלָה שְׁנִשְׂרָף מְבוֹשָׁה
הוּא עֵלָה שְׁחָשׁ נוֹאֵשׁ
בְּלִבּוֹ כְּשֶׁנִּכְשָׁל
בְּמִתְּנֵן מַחְסָה
לְמִשׁוֹרֵר שֶׁלְמַצָּא מְגוֹן
לְרֵאשׁוֹ תַחְתִּיּוֹ מְנַסָּה
אֵד יַחַד עִם נְסִיוֹנוֹתָיו
לְמַצָּא מַחְסָה
תַחְתִּיּוֹ

הַמִּשׁוֹרֵר גַּם מְנַסָּה
לְהַנִּיחַ אֶת
אֲצָבָעוֹ הַחוֹמָלָת
עַל הָעֵלָה
בְּדִיוֹק בְּנִקְדָּה בָּהּ
נִפְצָעָה בְּלֶהֱטֵה הַיָּרֵי
שְׁלֵמוֹתוֹ
הַיִּרְקָה
הַמְּלַבְּבָת

בְּאֵמוּנָה שְׁלֵמָה שְׁאֲצָבָעוֹ הַמְּנַחֵת
עַל נִקְדַּת פְּצִיעָתוֹ שֶׁל הָעֵלָה
תִּגְרַם לְאַחֵי פְצִיעָתוֹ

כוכבה סרנגה, מחטים

**שׁוֹשְׁנָה וַיֵּג
נְשָׁמוֹת פּוֹרְחוֹת**

שְׁלוֹשָׁה יָמִים עֲרָפֶל דְּמַעוֹת
מִתּוֹךְ עֵשׂוֹן הַשָּׁרְפוֹת
נְשָׁמוֹת פּוֹרְחוֹת
בְּתוֹךְ רִקּוּד חֶפֶשׁ
מוֹסִיקָה פְּסִיכוֹדֵלִית
פְּשׁוֹט רוֹצוֹת לְחַיּוֹת
מִלְאָכֵי מְגוֹן דְּוִיד

אביבה גולן

אדם דבדבן

אם אדם, אז דבדבן
להמתקת הדין.
שלל פרחי כלניות,
עטורות תקוות.
להט קרוב לבבות.
לא דם
להטוטי חרבות
לא "צבע אדם" קפוא
של קרבות.
אם אדם אז דבדבן.

בגבורה

לוהטות רוחות הקרב
בין "חרבות ברזל".
גם השמים רועמים,
שברי ברקים הלומים.
בין טילים מטללי לב,
זועקים חיים לכודים.
משפחות חללים קרועות,
היסטוריה נצרבת בדמים.
ישראל ארצי, חזקי ואמצי.
בגבורה, ביחד, כארי.
לבטח תנצח גאלתך,
תשובי אל משכן כבודך.
עם איתן, גורל אחד
כאן נחיה בטוב לעד.
ישראל, האור והתקווה

אביבה גולן בין איש לרגיעה

בין איש לרגיעה, פסת נשימה
פסק זמן, חם צורב שפתים.
הים, נדמה שקט. לטוף הגלים
מהדהד בי זכרונות נאהבים.
ימי התהיה מפכים בי
כמעין במדבריות הימים.
לבי עם האמהות בשתיקת זעקתן.
בצפייה לחוצה למציאת נתיבי גשור
מאלתרים לשני הצדדים.
אלו יכלתי כמו קוסם
להעלים חצי הקרב, אז ידעתי
לא הלכו הבנים לשוא.

חסיה כנעוני

1.

נְחֻנְקַת!
דָּם וְאֵשׁ וְתַמְרוֹת עֵשֶׂן עוֹטְפִים אֶת נִשְׁמַתִּי,
אֶת גּוּפִי.
אֲנִי זוֹעֶקֶת!!!
דְּמָמָה אֶפְלָה.
זוֹחֶלֶת לְעֵבֶר סְדָקֵי הַקִּירוֹת,
אֶל פְּתַחֵי הַשְּׁבָרִים,
מְחַפֶּשֶׁת אוֹיֵר לְנִשְׁימָה.
קֶרְנֵי אוֹר סְתוּוֹיֹת
חֲדוֹת וּבוֹהֲקוֹת
חוֹדְרוֹת וְקוֹרְעוֹת אֶת הַחֲשֵׁכָה.
רוּחַ גְּדוֹלָה מִתְפַּרֶצֶת,
מְסַתְעֶרֶת וּמְעַרְבֶּלֶת בְּסַעְרָה,
נוֹשֵׂאת בְּכַנְפֶיהָ יָם אֶהָבָה,
נוֹשֵׂאת וּמְרַקֶּדֶה
דְּגָלֵי כַחַל לָבֹן,
מְכַרִּיזָה : אֲנַחְנוּ כָּאֵן.

חסיה כנעני

.2

עוֹצֶרֶת נְשִׁימָה,
מִן הַמְרָקֶע,
עִם אֹר בְּעֵינַיִם
הוּא מְנִיף זְדִים וְרַגְלִים
וְקוֹרָא לִי:
הִי!
אֲנִי כָאן!
צִירִים עֲזִים מְזַעְזָעִים, מְרַעִידִים,
עוֹלִים וְיוֹרְדִים
וּמְתַנַּפְצִים
בְּחִלּל הַמְרָחֵק שְׂבִינִינוּ.
מִלְבִּי, הַחְרוּשׁ בְּכַאֲבִים
פּוֹרְצִים חוּטִים
אֶל טְבוּרָיִים
וְשׁוֹזְרִים אֶת הַחֶבֶל בִּינִינוּ
שְׁלֵעוֹלָם לֹא יִנְתַּק.
וְאֲנִי יוֹדַעַת,
הַיְלָד הַזֶּה הוּא גַם שְׁלִי,
שֶׁל כְּלָנוּ

אבסטרק, מזל קוטי

קורט פ. סוויטק - Kurt F. Svatek אוסטרייה

לא אָני

אָני לא יכול לְדַמֵּן
אָדס קורא שיר
וְאִז יוצא לְהַרְג אָדס אחר מִיַּד לְאַחַר מִכּוֹן.
אָני לא יכול לְדַמֵּן
אָדס קורא שיר
וְאִז יוצא לְשַׂדֵּד או מְשַׁקֵּר לְאָדס אחר מִיַּד לְאַחַר מִכּוֹן.

כָּל מָה שְׁאֲנִי יְכוּל לְדַמֵּן
הוא אֲנָשִׁים קוראים שירים
וְאִז יִנְגְּבוּ אֶת הַדְּמָעוֹת שֶׁלָּהֶם
על יְדֵי הַרוּחַ הַדְּרוֹמִית הַחֲמָה,
או יִחְשְׁפוּ פְּנִיָּהֶם לְרוּחַ הַצְּפוֹנִית הַקָּרָה
שֶׁתְּפִיג אֶת הַמִּית לְבָם.

כָּל מָה שְׁאֲנִי יְכוּל לְדַמֵּן
אֲנָשִׁים מְסִתּוֹבְבִים בְּרַחוּבוֹת לְלא מְטָרָה
שֶׁמְשַׁתְּחָרְרִים מִכְּבֵּד עוֹלָמָם.
אָבֵל אָני לא יכול לְדַמֵּן
אָדס קורא שיר
וְאִז יוצא לְהַרְג אָדס אחר מִיַּד לְאַחַר מִכּוֹן.

רבקה נעים

כְּמוֹ עוֹף הַחֹל

דָּבַר לֹא יַחְמַס לָנוּ דַעַת

גַּם לֹא הַחֲמָאֵס.

לֹא יִגְנֹב שְׁפִיּוֹתֵנוּ

בְּעֵתוֹת מְלַחְמָה.

וְגַם אִם עוֹטִים הַשָּׁמַיִם

שׁוֹאָה

נִקּוּם נָפֵל וְנִקּוּם בְּחִזָּרָה

לְהַדְלִיק בְּיַחַד אֶת אֹר

הַתְּקוּהָ בְּמַתְּג מִפְּתַח קֶסֶם הָאֶפֶר

ילדי הפרחים, רבקה נעים

רבקה נעים

אהבת מולדת

את שנתבת לי דרכי
בשביל מתעקל,
בשקמתי אתך
לצעד עד הלום
הנגשת לי חיי
לחוש אדמתך
כל פצע כל פגע אויב.

בנשיקת האתמול
גדרתי לך גדר
לשיר, לספר תקומתך,
בספר חרוט
כפיוט וכתדר
ובקולות תהודה
של אחרי מלחמה.

מלחמות מתנגנות לי
בעצב כנור
נוגעות בהמית הכאב
של כל אם,
מזילות לי דמעה
כטפה המרה

מְגֵרֶשֶׁת מֵרַע
חִלְמֵתִי חֵלוֹם
בּוֹ אֶת אֶרֶץ מוֹלָדֹת
חֲזַרְתָּ לִּי אַחֲרַי,
וּבְמִבְטֵי אִמָּהִי הִנַּחְתִּי אֶת שְׁמִי
כְּטוֹטְפוֹת בֵּין עֵינַי
לְהִצְמִיחַ לִּי פָּרַח שׁוֹשָׁן.
וְרִקְמֵתִי לִּי שִׁיר
לְקִשֵׁט בּוֹ יָפְנִי
בְּרִקְמַת אֲהַבָּה
לְשֵׁלוֹם וְתִקְוָה
עַד יַעֲקֹרוּ מִקֶּרְבִּי
כָּל קוֹצֵי מִלְחָמָה

ניצן סימון

שואב אבק

שערי שמים
נפתחים כמו פצע;
ושט של ברזל
בגרון אש
למען של עשן
כמו שואב אבק
מוצץ את כל השטח
עד זוב דם
יום אחר יום.

אני רואה את זה
על המסך שלי,
אני שומע בשירים,
כלם מספרים לי
שעכשו הזמן
שאין זמן
לחשב פעמים
לפני האחרי
הלא נודע
וזה תלוי רק בנו:

אם לא נצנזר
לא נשאר.

ניצון סימון תינקת מריבה

אוי אדמה -

את תינקת מריבה :

טרם נחרץ גורלך

וכבר משפט שלמה

עושה בך את שלו

בצלליות רחמים.

רחם יורה ברחם בוכה -

רחם גאה ברחם דוה -

שמך לוט בערפל -

שרשיך מעותים

בצלליות רחמים.

אוי ארץ -

את תינקת מריבה :

שדותיך טמאים מדם,

ענך גדושים

פסות מעשנות של בשר,

התולעים מלקקות

את העפר מהעצמות

הנדהסות אל ריאותיך

בצלליות רחמים.

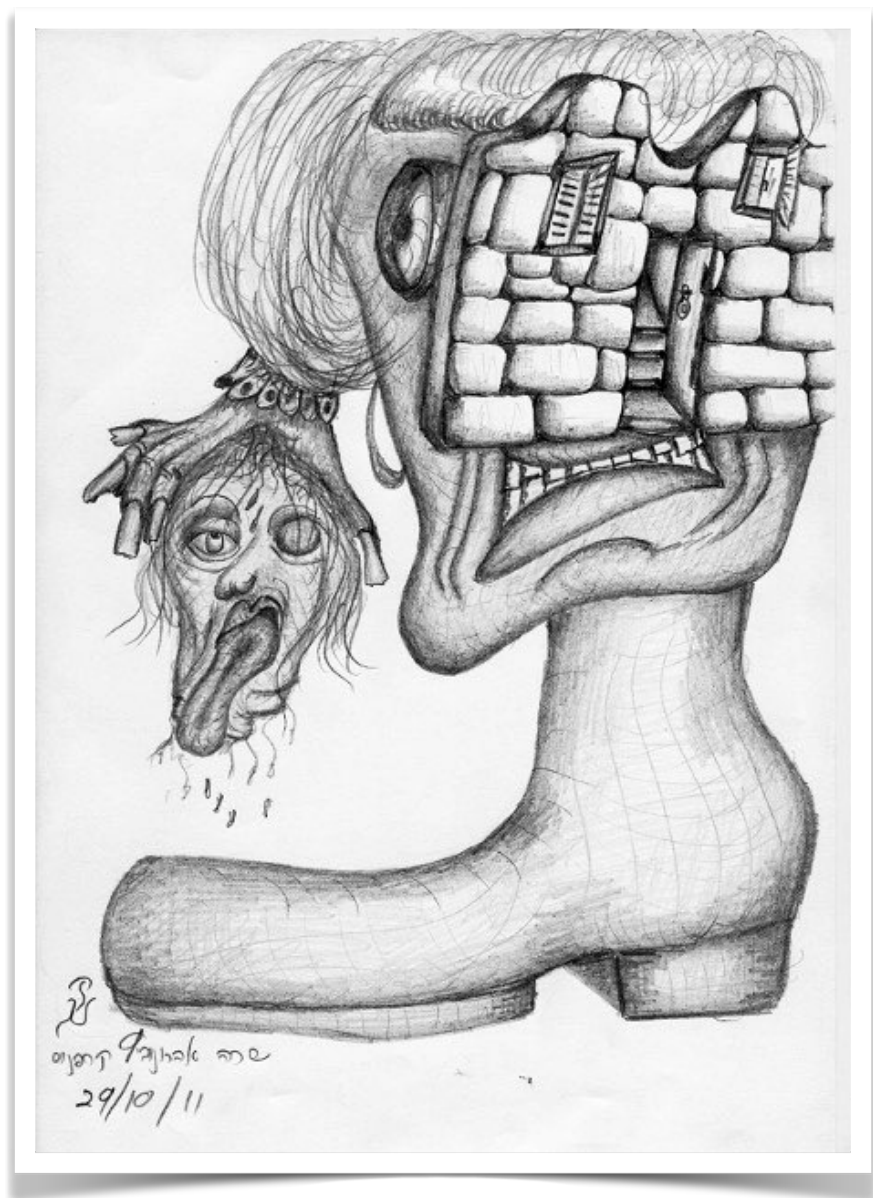
שירלי פלס

***

הבקר אני חיה
וזה כל מה שאני יודעת.
קמוני אלפי נשים ברחבי הארץ
קמות ופותחות את תריסי הנפש
המוגפים שלהן בגלל הכאב.
אנחנו נתלה כביסה ונכין לאכל
ולו בגלל שהעם שלנו צריך בית
לנוח בו כשישוב מתפת חיו.
אנחנו הבית הזה,
אין אחר.

בִּיר שְׂטֵרָאוֹס
דְּיָרָה אוֹכְלֵת יוֹשְׁבֵיהָ

אֲנִי גַר בְּדִירַת יְלָדוֹתַי.
הִמְרַחֵק מְדַלֵּת אֶל דָּלַת לֹא הַשְׁתַּנָּה,
הָאֲנָשִׁים שֶׁקְּבוּרִים שָׁם חַיִּים כְּאִן
וּמְתִים כָּל שָׁנָה מִחֻדָּשׁ.
מְרַחֵקִים מִיְתָמִים
אֲנִי חֵי
בְּלַעֲדִיו
בְּלַעֲדֵיהָ
בְּדִירָה אוֹכְלֵת יוֹשְׁבֵיהָ

שרה אהרונוביץ קרפנוס

שרה אהרונוביץ קרפנוס

ולא יכלתי

ואז הם ישבו לאכל
מלמל וכפתו מוזחת
עיניו אדמות ובוהות
ולא יכלתי עוד לצפות.

הם רססו וירו בגבם
שפתיו החרבות נעו זעו
ובצעו ודוא הריגה בם
נמס מוחי ואזני הצטלצלו.

הם קשרו ילדים טהורים
ובזועה בהם התעללו
היו להם המוני רגעים
טרם חרבם הונפה וערפום.

הם הציתו רכב ובו משפחה
עד לא נותר שריד וצלם
ורק נשמה רחפה וצוחה
בבעת, באי אמון ואלם.

הם בני בליעל עזתים
מחבלי ורוצחי החמאס
נאצים אסלמים נתעבים
נכחידם, כי לנו כבר נמאס.

אייל אורטל איפה אלהים

"איפה אלהים?"
שאל הידוען הידוען

"יתגדל ויתקדש שמי רבא
ואלהים לא בא..."
ציץ משורר מקלדת

ואלהים
הוא נשאר תקוע בדיזינגוף
מהסס בקשר לנחיצותו במרחב הצבורי
וכמי שגרש ממדינתו
הוא נשאר ניטולי
ומגנה את הרצחנות האכזרית
באפן מאוד תאטרלי

תכף גם הוא דורש
תגובה מדתית
ודמוקרטיית

ואה...
שכחנו לצנון -
הוא טוען
שהכרזות יפות ומרגשות
כמעט כמו התפללות.

יאיר בן־חור

איכה

החל והמועד נורו למנות
ואחרי מותם נשרפו וכלו
ויש אומרים כי נשרפו חיים.
המועד והחל נכחדו מאנשי און
עלו חלל, נפלו שלל, זכרם חלל.

ועתה

איכה ניסד עז מפי עוללנו השבויים?
איכה נשבית צרים ואויבים?

ואף כי שבע נפלנו – נקום
מכל שבעה, משבת ארוכה
משואת שמחה ותורה
עזה גבורתנו, רבה תקומתנו
במולדתנו ארץ המכורה.

חניתה רוזן

הוי מדינת

ראיתי את נפל פניך
קמטי מצחך נחרצו בחריש עמק,
הלומת זעזוע, תרעמת כסתה גביניך,
את כצפור פצועה, הכאב שורט את כנפיך
אוּבָה לְצוּד אֶת נִפְשֶׁךָ הַמִּסְרָת.
אֶהוּבָה שְׁלִי,
אֵל יְהֵא הַיְאוּשׁ דְּבִק בְּךָ
אוּ תַחֲרָה שְׁחֲרָה כְּסוּתֶךָ
הוּ תַדְעֵי הַמְחָר יְזַרְח, יִבְקַע
מִן הַחֲשֵׁכָה הַבּוֹכָה
לְהַט לְבָבְךָ יְשׁוּב לְהַפְעִים
לְהַנִּיֵּס מִשְׁנֵאֶיךָ מַעֲלֶיךָ.

חגיגתה רוזן

יום אָרוֹר

השמים נצבעו באפר
אש וענני עשן תמירים
כל הארץ בוערת
החם לזהב על חזה האדמה
חרדה לופתת שחור הנפש
יום נוסף יורק אימים והרג
חשכה מטפסת על דמעה ודם.

זעקי שכינה קול תחנה
די עם הדוי עד בלי די
נהרת בדלח השיבי
על פני נשמה מענה,
אמונה מפיתה בנו כח
מחיה נבול, מפעימה
לא נחדל, לא נרפה, לא ננוח
עד משוש נצחון שמע.

מִשֵּׁה וַיֵּג

כְּלָנִיּוֹת

(אָבִיב)

אָנִי פּוֹסֵעַ בְּשָׂדוֹת אֲדָמִים
הַשֹּׁמֵשׂ מְחִיכֶת אֵלַי
הַטֹּבֵעַ שָׁר שִׁירִים.

(קִיץ)

הַשֹּׁמֵשׂ צוֹרֶבֶת אֶת הַשָּׂדוֹת
טוֹרְנָדוֹ שֶׁל חוֹל וְאָבֶק
מְכַסֶּה פְּרִיחָה קְמֵלָה.

(סִתְיוֹ)

מְחוֹל חֲרָבוֹת מִתְחוֹלֵל בְּשָׂדוֹת
צוֹבֵעַ בְּדָם יְלָדִים אֶת הַיָּרֵק
סִפִּין בְּלִבִּי
אִין גּוֹאֵל וּמְגוֹן
שָׁר הַמְּנוֹת כָּאֵן.

(חֲרָף)

הַגֶּשֶׁם שׁוֹטֵף אֶת הַשָּׂדוֹת
מִהֶאֱדָמָה הַרְוּיָה דָם וְדַמְעוֹת
פוֹרְחוֹת כְּלָנִיּוֹת

משה ויג

היָם

בְּעֵינַיִם עֲצוּמוֹת
בְּחוּל הַזָּהָב
בְּשֵׁמֶשׁ הַמְּלֻטָּפֶת
נוֹשֵׂם אֲוִיר מְלוּחַ
וְהַיָּם שָׁר אֶת שִׁירוֹ

בְּרֵאשֵׁי תַפִּיִם מַכִּים
וְהַסְרָטִים חוֹלְפִים
כְּצִלִים עַל הַחוּל
חוֹלְפִים וְלֹא עוֹזְבִים.

וְהַנְשָׁמָה מִטְּלֻטְלָת
בְּעֵיִן הַסְעָרָה
מְחַפְּשֵׁת גִּלְגַּל הַצֶּלָה
מְחַפְּשֵׁת תִּקְוָה.

Jacqueline Ripstein ג'קליין ריפשטיין ארה"ב/מקסיקו

ג'קלין ריפשטיין

הלב הקדוש

יש לב אחד בתוך כל אדם
לב אחד שיכול לאהב רבים
הלב הקדוש אינו יודע
שנאה, לא כעס, ולא נקמה...

כמו שהלב הקדוש יודע שפה אחת...
שפת האהבה

מדוע הילדים שלנו כואבים?
מדוע לפגע בילדים?

לילדים הלבבות הטהורים ביותר
היום נדליק נר שיאיר אלפי נרות...

נר להאיר כל ילד, בן אדם ;
ישויות של בעלי חיים ואמהות בעולם
שסבלו מכאב, אלימות, תוקפנות...

תן לאור שה' ישפך עלינו להיות
מתעל על ידי הלב הקדוש שלנו

תן לאש בתוך כל להבה להחזיר
תקוה ; אמונה ורפוי כאהבה
משחזרים שוב לקראת
יצירת כדור ארץ חדש ומתקדם

דוסיקה איבנוביץ', Dusica Ivnovic סרביה
שיר למי שיתעורר היום

תהיי בלתי נראית עכשו
לדה קטנה עם אבק במקום סרט בשער
תהיי בשקט
אל תזוזי
כדי שלא תפריעי לרעש הרקטות
או לרעש הפצצות

תהיי בלתי נראית עכשו לחלוטין
שרידים זרועים הבית ההרוס שלך
בענן אפר חסר צורה

תנשמי בשקט
כדי שהלהביות לא ישימו לב אליך

זה יעבר בקרוב
תהיי שקטה
העולם עדין יהיה אפר
והאבק ירד כאלו לאחר התפוצות הר הגעש
כל הרחובות לא קימים יותר
בכל האנשים שנשפכו מבתיהם

מישהו ישמע את לבך המפחד פועם
בין שני הרעשים
בין שני חרבנות העולם
לעולם לא עוד שם כמו פעם

תהיי בלתי נראיה עכשו
לדה קטנה עם אבק אפר בשער
הסרט שלך קבור מתחת לקירות ולבנים
אבל הלב שלך חזק
וזה ינצח עבור כל מי
שיתעורר רק בפעם הראשונה היום

אסתי קושמרו-אברהם

נאָלמתי

נעלמו וְנאָלמו מלותי
לא יכלתי לקלט
את הצפת הזועות
את המראות
הבלתי נקלטים...
הצפה
מבול של מלל
סרטונים ותמונות...
אט אט התחלתי לזוז ולפעל
התגיסתי בצו פנימי
לסיע, לתרם ולעזר
כמיטב יכלתי
(והמיטב לפעמים לא גדול...)
נאחזת בצפוני עגני-השגרה...
כמו ישיבת בקר במרפסתי
לנשם ולהתבונן
בתכלת השמים
בעצים הירקים ממול
ובדדרות היוצאות למסע יומן
תוך ציוצים מפיהי תקוה
שעוד נראה את הקשת בענן...

ילד מלאך / איילה בורטן

איילה בורטן

זמן מלחמה

כָּל יוֹם שְׁתִּיקָתְךָ
גוֹבֶה אֶת לֵילוֹתַי
בְּדַמְע מוֹל כְּנִיעָתְךָ
הֵיכֵן שְׂגִיא שׁוֹדֵד לְבִי

הַתְּשׁוּב לְשָׂדוֹתַיִנִּי
שׁוֹפְעֵי הַחֲדוּה
מְשׁוֹשׁ לֵב אֶרְכָּה לִיגוֹנִי
תַּמּוּ יְמֵי הָעֶצֶב וְדָאֲבָה

שָׁם טַל רָךְ רַעֲנֵן
בְּחֻמַּלַת כְּסוּפִים יַעֲטֹף
נוֹף מַחֲלוֹן נוֹשֵׁן
כְּנֶפֶי לְבָנוּ? תָּנוּ מְעוֹף

אורי אברהם

שדים מהעבר

יש בארון שלנו שדים
שזנחנו במחסן
ששכחנו מזמן
שחשבנו שנשארו בעבר

והם שוב כאן מולנו
כלם מול עינינו
מציפים אותנו עכשו וכאן
מזכירים מה שכחנו מזמן

מחדל וקונספציה
הרה ואימפוטנציה
כשמחלקים צלשים
מישהו למעלה פשל
ואף פעם אסור להיות רגוע
ביום שחג לישראל

והם שוב כאן מולנו
כלם מול עינינו
מציפים אותנו עכשו וכאן
מזכירים מה שכחנו מזמן

העולם פלו נגדנו
צריך לסמוך רק על עצמנו
לא תהיה מלחמת אחים
כשהאויב בשער
אמתם לא היתה להם אם
ומסביב הם הסער

וְהֵם שׁוֹב כָּאֵן מוֹלְנֹו
כֵּלָם מוֹל עֵינְנֹו
מְצִיפִים אוֹתְנֹו עֶכְשׁוֹ וְכָאֵן
מְזַכִּירִים מָה שְׁכַחְנֹו מְזַמֵּן

בְּגִיא הַהֲרִיגָה
וְוֹן מְצוּלָה
וְאֵל מְלֵא רַחֲמִים
שׁוֹכֵן בְּמַרוֹמִים
וְנִקְמַת דָּם יֵלֵד קֶטֶן
לֹא בְּרֵא הַשָּׁטָן

וְהֵם שׁוֹב כָּאֵן מוֹלְנֹו
כֵּלָם מוֹל עֵינְנֹו
מְצִיפִים אוֹתְנֹו עֶכְשׁוֹ וְכָאֵן
מְזַכִּירִים מָה שְׁכַחְנֹו מְזַמֵּן

הַחֲרָבֹן, הַתְּקוּמָה,
הַגְּבוּרָה, הָאֵימָה,
הַרְעוּת, הַפּוֹגְרוֹם
הַשְּׁנֵאָה וְהַתָּם

לְהִיּוֹת עִם חֲפְשֵׁי בְּאַרְצְנֹו
זֶה לְזָכֹר וְלֹא לְשַׁכַּח
וְלְהִיּוֹת גַּם הַיּוֹם עוֹטְפֵי צֵל
וְהַשְּׁאָר יִסְפַּר בְּתוֹלְדוֹת יִשְׂרָאֵל

כוכבה סרנגה

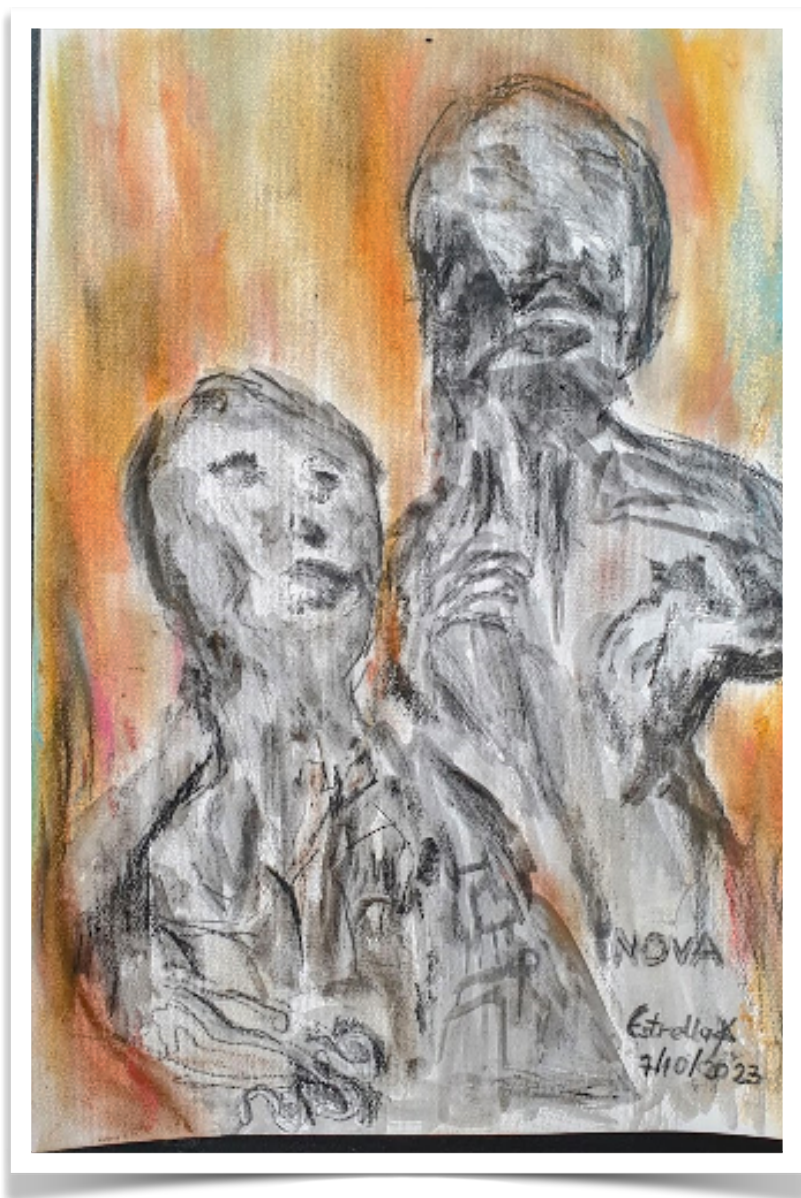
כוכבה סרנגה
בבית בקצה השדרה

חשכה פְּשָׁטָה
בבית בקצה השדרה.

בבית בקצה השדרה
אין איש יוצא ואין איש בא.

דממה, עזובה
שמחת חיים נעלמה
בבית בקצה השדרה
ריקנות, בדידות.

ורק רוח שטות
מפלסת נתיבים ושוּרְקַת
כותבת שירתה
בשפת סימנים בדיו נעלמת
בבית בקצה השדרה.

כוכבה סרנגה – דמעות של פחם

כוכבה סרנגה

פצווחים בכפר

בכפר

ליד פצווחי חממה

אזעקה באפליקציה

אומרים: "יבנה, דקה,

ארבעים וחמש שניות".

עוצרת את הרכב

נשכבת על המדרכה-

גנה קטנה

עצים ירקים.

שמש, כמו חממה מאירה

ופיצוץ טילים.

כפת מגן מצירת

שבילים מזוגגים

על שמים תכולים

וארבעה כדורי צמר גפן של ענני טילים.

שואפת אור ואוצרת, נושפת

מחזירה נשימה, מחשבה מעננת

מחפשת אות -

האפשר לפצח את המשואה הזאת?

רחלי וולשטיין

*

כָּל הַמְּוֹת הִזָּה מְסַבֵּיב,
אֲנִי פּוֹחֶדֶת שְׁנִשְׁכַּח אֵיךְ לְחַיּוֹת.
מְסַדֶּרֶת לְיַד הַמְּטָה
שְׂמָלָה וְכַפְּפִים.
אֲנִי צָרִיכָה לְהָרִים אֶת אֶחָד הַתֵּינּוֹקוֹת,
בְּעֲלִי אֶת הַשָּׁנִי
וְהַיְלָדָה אֶת הַיְלָד הַגָּדוֹל.
וְחוֹשֶׁבֶת.
כָּל כֶּךָ הַרְבֵּה מְאֻתָּנוּ
כָּל כֶּךָ הַרְבֵּה שָׁנִים
שֶׁהֵם חַיִּים כָּכָה.
וְעֵכָשׁוּ
הֵם מְתִים כָּכָה.
פְּשׁוּט כָּכָה

שולי כהן

עלומים

הָלֵם

אֵלֵם

עֵלֵם

וְעֵלְמָה

עַל מָה, יְהִי רַבּוֹן

עֵלֵם וְעֵלְמִיָּא,

עַל מָה?

נְעֵלֵם מִבְּיַנְתָּנוּ

מְעִינֵינוּ

נְעֵלְמוּ

הָעֵלְוִמִּים

אורית סרן סימן הבראה

היונים השכימו, אָמָא
המו וְאָהֲבוּ בְחִלּוֹנָךְ

וְלֹא פָחַדְתִּי לְהִבִּיט בְּשִׁמְשׁ,
וְיָדְעוּ הָעֲנָנִים לְהִתְפַּזֵּר, עַל כָּרְחִם

על אָף

שְׁחִשֵּׁךְ תְּלוּי עַל פְּנֵי תְּהוֹם
וְצָרִינוּ - קִמוּ מִבְּרֵאשִׁית

ועל אָף

שְׁבֹאוֹקְטוּבֵר כְּרַעְתָּנוּ,
יִשְׂרָאֵל וְאַתָּה בְּגִיָּא צְלָמוֹת

וְאָנוּ - יִרְאִים עַל הַבָּנִים

רְגָעִים שְׁבִירִים הִפְכוּ קִרְנֵי אֹר,
כְּשֶׁעָרְסְלִתִּי מוֹגְגַת בְּזֶהֱבָכֶם אֱהוּבֵי

זְרַחְתֶּם בְּתוֹכִי כְּמֵאוֹרוֹת שְׁלָמִים
וּמִוֶּבֶן שְׂאֵי אֶפְשֵׁר הִיָּה אַחֲרַת,

הוּ אֶחְבְּנוּ כָּל כָּךְ

אורית סרן
הצבתי ישראל

על בנותיך שחללו
על בניך שנרצחו
על ילדיך שנשחטו

הצבתי ישראל

חבֵק, חזק ושמר
על ילדינו הלוחמים

סימו פול

דויד תומר

הקצב

למה לא ספרו עדין להצב,
שהעולם לא נוהג עוד כמנהג.
למה אף אחד לא קם ואמר לו,
שלא יבוא עוד מתנוסס בתרון,
עטור פניני הבטחות בלבן.

לא עוד יונים לבנות על תרון.
אשד דמים זורם ברחובותינו,
גופותינו צפות בתוף ים של דמעות.
תפלותינו נותרו עירמות על הארץ,
והימים נשארו נראים כמו שבאו.

בוא מעתה בלבוש דם, ארגמן
בוער, כדי שכלנו נזכר, לא נשכח,
את אשר עשה עמלק לנו וברח.
שוב אלינו עם ברכת החיים הפשוטים,
הבא אתה נחמות קטנות של יומיום.

דויד תומר
תפלת הדרך
(תפילה על הדברים הפשוטים)

יהי רצון מלפניך
ה' אלהינו ואלהי אבותינו
שתוליכנו לשלום וכו'
(מתוך תפילת הדרך)

שתוליכנו למחוז חפצנו לשלום. יהי רצון.
שתביאנו לביתנו לחיים ולשלום. וחיים נבוא,
ולשלום. ושהשמש שוב תזריח קרניים של אור,
ולא תראה לנו יותר חשך ולא דמעות בעינים.
שמן הזרעים, שדמענו, יציצו צמחים של אשר,
שמן האהבה, שזרענו, יולדו לנו ילדים אל יפי.
והעולם, שישוב, כמנהגו, לסב על ציר הימים
הטובים, בהם זכלנו ללכת חפשיים על האדמה,
אשר נתת לאברהם ליצחק ולישׂראל. ושתשמע
שתשמע את קול דמי בנינו ובנותינו מן האדמה,
אשר ברכת, זועקים. שזעק אליך, ואתה תקשיב.
שלא נצטרך עוד לזעק. לא עוד לזעק. לא עוד.
שתוליכנו במהרה בימינו לחיים ולשמחה ולשלום.

דויד תומר דם ברחובות

אני צריך להוציא מלים בכח מתחת לסלע,
כי הדם אזל מן החמת ומלא את העינים.
העינים עצומות, מצפות לבוא אליהן שמש.
שמש בקר מענה באה עד אליהן דם נשף,
ברחובות יש מי שמתלפף סביב תקוות חלושות,
תקוות מפזרות, בתוך ידיים קפוצות של אחרים.
תקוות טובעות בתוך לבות מלאות דם וידיים
מגאלות. דמינו נשף ברחובות. דמינו נשף.
דמינו. נשף. נשף. דמינו. דמינו שוטט ברחובות.
דמינו שותת מתחת לסלעים. ואין מרחם. ואין מושיע.

סמדר שיר

וי אחד

כְּשֶׁרָאֲתָהּ וַי אֶחָד,
הַבִּינָה.
מִיָּד.
לְבַקֵּשׁ רְצֹנָהּ :
שֵׁיִסֵּן אוֹתָהּ,
שֵׁיִנְתֵּק לָהּ בַּפְּרָצוּף,
שֵׁיִתְעַלֵּם מִמֶּנָּה,
שֵׁיִקְרָא לָהּ "הַחוֹפְרֹת",
שֵׁיִעִיף אוֹתָהּ לְכָל הָרוּחוֹת
אֶפְלוּ לְעֵזָה.
לְעוֹלָמִי עַד.
רַק לֹא וַי אֶחָד

חנה קב רוט

גְּשָׁמִים

הגְּשָׁמִים יִמְחוּ אֶת הָאֲבָק
וְאֶת שְׁאֲרֵי הַדָּם
יִרְטִיבוּ לְחֵי שְׁיִבְשָׁה מִדְּמָעוֹת
יִצְמִיחוּ מִרְבָּדִים יִרְקִים
עַל אֲדָמַת קִיץ חֲרָבָה.

וְכֹל הַשְּׂאֵר?
כָּל שְׁעָבֵר
גַּם סְעָרוֹת וְסוּפּוֹת
לֹא יוּכְלוּ לְמַחֹת
אֵל תִּצְפוּ מִגֶּשֶׁם
מָה שְׂאִין בְּכַחוֹ לַעֲשׂוֹת.

נלי אביטבול פישר

אחרי המלחמה

שברי מלחמה
גזרת מנהיגי חשד.
תודעה קדמונית של כח
מבקשת שליטה מגלומנית
משל הנה העולם כדור
שנתן לכדרר.

אחרי המלחמה תודעת משים
מכתתים חרבות לאתים
רואים בכל מארג ארוג של יצורים חיים.

יש שיאמרו כתבתי וולט דיסני,
אגדה מודרנית?
תמימות מפכחת? או שמא אפלו לא,
אך אני דבקה בזוכרת היות;
זכרון ממשי של עולם אחר, מפניס.
משל מציאיות זו היא חלום אשלייתי.
ואנחנו העוסקים במלאכתה מתרחקים ממקורה
אינסוף של אור נגוהות.

נְלִי אֲבִיטְבוּל פִּישׁוּר

אֵל נָא הוֹשֵׁעַ נָא

נֶאֱלָמָה לִּי הַמֶּלֶךְ

נוֹתְרָה דוּמָמָה

זוֹ שְׁהִיְתָה שְׁפָתַי קוֹלְחַת

בַּיִת פְּנִימִי

הַפֶּכֶה לְכָאֵב לוֹפֶת

כָּל נִים בְּרָמ"ח אֲבָרֵי וּבִשְׁס"ה גִּידֵי.

הָאֵכֶל טוֹעֵם שְׁבֵר וּשְׁבִי

וְהַשְׁתִּיחַ מְמַאֲנֵת רִוְיָה.

נִפְשֵׁי זוֹעֶקֶת תִּפְלָה

רַבַּת אֲמוּנָה

בְּהַמְתִּיקַת דִּינִים

אֵל נָא הוֹשֵׁעַ נָא

מיכל פרי, נפרץ השער והבית נותר ללא שומר

יהודה הלוי

העוטה הנעקד

הוי ארצי, ארץ עמי היקרה!
העת לכבש את זעמד...
העת לטמן ברגביך נוטפי הדם
את כסות חרון אפך.
הטילי אבל על עצמד
צום ורזון,
אל תאכלי ואל תאכלי את אוהביך..
תני פתח לתקוה
ותפלה לשעת רצון.

הנה הם מטלים עליך..
גופות גופות, בינות שלדי הרקבים,
הוי מה רבים הם, מה רבים!
שועתם עולה השמימה
בנשימה חנוקה,
וקריאת דרור לאהבתם..
בנשיקה אחרונה..
בשער נגזר גורלם,
ביער נדמה זעקתם.

אש התפת ברקוד מחולות
נשבעה לשטן, את הבתים לכלות.
פנות הנזי היו לאפר
מגני הילדים לא נותר זכר..
בשדרות האימה, הרעד וההרס
בין שברי נדנדה ובבת חרס
יללת המות שרה שיר ארס.
ועוללים בני יומם
יתומים מנס.
כי העוטה והנעטף..
נקטף ונעקד על המזבח.

מיתר הלל קורמן

בְּעִבּוּעַ

”אני יושבת פה ושותה קפה אבל אני בעצם מתה”

נוזל חם מבעבע כמו דם

הכל כמו דם

והכל גם לא-כמו

אנחנו מהלכים בשבילי גיא ההריגה

בוכים את הירק על העצים

אוכלי פגרים בזים לנו - זו הטריטוריה שלנו. עכשו גם הם רוצים.

ביתה הפד שרוף, רדוף רוחות, ובין קירותיו החרוכים מהדהדת עדן תחנה - אל

תירה.

אנחנו שומעים בחדשות הקלטת שיחה בין מחבל להוריו –

עשרה יהודים הרגתי אבא! כמו ידי!

והאבא בוכה בהתרגשות.

היא מפסיקה לשות את הקפה.

הדם מבעבע

**ברכה הבר
במחלות עפר**

לא אור שמש או אור
לא אם אוהבת
או חבוק מאב
תינוקות, ילדים, נשים וגברים
למחלות עפר הכנסו בעודם בחיים
עלטה וצלמות
במרתפי השטן.

סבריינה דה – קינו, Sabrina De Canio, איטליה

דָּגַל סְמֵרְטוּטִים

נִשְׂאָר עָלָיו מְעַט בְּשָׁר
שְׂמִיכָה קְצָרָה
עַל עֲצָמוֹת עֲנִיּוֹת,

הֵם אוֹמְרִים שְׁלוֹם
בְּמַצֵּד הַקְּרוֹנוֹת
זְרוּעוֹת, זְדִים
כְּמוֹ דָּגַל סְמֵרְטוּטִים
עָנָן דָּק בְּמַחְנֶה

זֶה זוּג מְשֻׁקְפֵי הַשֶּׁמֶשׁ הַיְחִיד
הוּא בְּקִשֵׁי מִסְתֵּיר
עוֹרוֹת רְפָאִים
שֶׁנֶּעְרְמוּ לְלֹא חוֹן בְּתַעֲלוֹת

שְׁלוֹם לְלֹא מְלַחְמָה
זֶה יֵלֵד שְׂמַחֲבֵק צִקְדָּה
מֵעַל כְּדוֹר הָאָרֶץ.

ארנסטו קאהן

מחשבות בקר

מה יותר טוב מאשר להתחיל את היום החדש הזה
בחושים השלובים זה בזה, באנחות אופטימיות ועם שופן
ועם הדחיפה להתקדם לארץ השביל
ולמצא אותך
בין צלילים
עושה נגיעות מוזיקליות בעת
קרבה ידידותית
עם האג'נדה המנטאלית והגוף נושם אהבה
רוצה לחיות בחלום
ועם אור
וקנטטות גרגוריאניות
של אכל
שלפני צהרים
"שמחות בטהבניות."
של אור טהור ואת
ואת

מיכאל הינב

מלחמה כזאת

לזכרו של מתניה אלסטר הי"ד

1.

זָצֵאנוּ מֵהָרַב לְמֵאֲרָב בְּלִי
יוֹתֵר מִדֵּי הַכְּנוּת כְּאֵלֶּה
וְיִשְׁבְּנוּ שָׁם עַד הַבֶּקֶר
וְאִזּוּ יָרוּ עָלֵינוּ וְאִזּוּ תִפְסְנוּ
מִחֶסֶה.

וְהַמִּי"פ רָץ לְהִסְתַּעַר
וּמֵאַחֲרָה נִפְלַט כְּדוֹר תּוֹעֵה
אֲבָל כָּלֵם עוֹד הָיוּ בְּסֻדֵּר
וְזוֹ פֶּעַם רֵאשׁוֹנָה,
שֶׁזֶה רִגַע הָאָמֶת.

2.

וְאִזּוּ שְׁעוֹת, וְלֹא יוֹדְעִים עַד כִּמָּה
גַּם לֹא מֵתִי כָּל זֶה יִגְמַר
וְהַטִּילִים מְאִירִים לְמַעַלָּה
מֵהַצַּד הַזֶּה וּמֵהַצַּד הָאֲחֵר.
וְאִזּוּ תוֹפְסִים אֶת הַגְּבוּל חֲזָק
וְאִזּוּ אֲבֻדְתֵי חֶבֶר
שֶׁהָיָה מִמֶּשׁ מִמֶּשׁ לִיד
וְלַחֲטָב עַל זֶה, זֶה לֹא עוֹזֵר.

3.

זו מלחמה כזאת אין מה לעשות

וְאֲנִי כּוֹתֵב כִּי עֲכָשׁוּ זֶה לֹא עוֹבֵר
וְאֲנִי לֹא יָכוֹל לְהִרְדֵּם
וְאֲנִי מְקוֹנָה שְׂיֵהִיָּה בְּסֻדֵּר
וּמִתְפַּלֵּל כָּל בֶּקֶר וּמִתְחַזֵּק.
כְּמוֹ הַהָרִים שֶׁנִּשְׁרָפִים בְּשִׁקֵּט
כְּמוֹ הַפְּחַד שֶׁבִּי מִתְחַלֵּף
בְּאֵמוּנָה, בְּצַדִּיקוֹת הַדָּרָךְ
כְּמוֹ אֲנִי בּוֹחֵר לְהִשָּׂאֵר.

4.

הַמְחַלְקָה כָּרְגַע תִּקְוֶעָה בְּלִי אֶפֶק
וְיֵשׁ דְּבוּר שְׂתַכְּף נִכְנָס
וְהַשְּׁעוֹת לֹא שְׁעוֹת וְהָאֵכֶל
עֲדִיף כְּבָר לִפְעָמִים לְהִסְתַּפֵּק
בְּעוֹד סִיגְרִיָּה וְרִגַע לְדַמְיוֹן
וְלִהְיוֹת קִפְּהָ כִּי אֵין מִשְׁהוּ אַחֵר
וְהִילָדִים שְׁלִי, כְּמוֹ שֶׁאֲנִי רוֹאֶה אֶת זֶה
זְצֻטְרָכוּ גַם הֵם לַחֲוֹת אֶת זֶה.

5.

שִׁיחוֹת כְּאֵלֶּה וְדְבוּרִים גְּסִים
כָּל אֶחָד נוֹתֵן כָּאֵן בְּתוֹרוֹ
כְּפִתַח צַר לְעוֹלָמוֹ
וְזֶה מְנַקֵּה קֶצֶת אֶת הַלֵּב
כְּשֶׁמֵּתְאֲפָשֵׁר, כְּשֶׁיֵּשׁ קֶצֶת שִׁקֵּט
אֲפָשֵׁר אֶפְלוּ לְאַהֲבָה אֶת זֶה
שְׁלוֹשִׁים גְּבָרִים, לְכַאוֹרָה בְּלִי שׁוּם
קֶשֶׁר
שֶׁעֲכָשׁוּ תְלוּיִים זֶה בְּזֶה.

מיכאל הינב

כְּלָם זֹכְרִים אֶת מִתְנִיָּה

1.

יֵשׁ אֶת בְּשִׁירִי, הוּא נוֹתֵן לָנוּ קֶצֶת
דַּעַת
בְּכָל זֹאת, מוֹרָה לְתַנְיָךְ
יֵשׁ אֶת גּוֹאֲטָה, שְׂיִכּוֹל לְדַבֵּר לְנִצְח
עַל בַּחֲוֹרוֹת, כֹּל כֶּךָ הִרְבֵּה שְׂאִין
מִסְפָּר
יֵשׁ אֶת עֶמְר, הוּא נִקְרָא "עֶמְר
סוֹפִים"

כִּי הוּא מְעַשֵּׂן אֶת הַסּוֹף שֶׁל

הַסִּיגְרֵיָה

וְיֵשׁ אֶת נֶדֶב שְׁשׂוֹנָא אֶת הַמָּאג
וְיֵשׁ אוֹתִי
כְּלָם זֹכְרִים אֶת מִתְנִיָּה.

2.

נִבְנָצַל וְרַחֲמֵי כְּבֹר נְשׂוֹאִים
וְאוֹרִי, אֲשֶׁתּוֹ בְּחֻדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי
וּלְשִׁבְתָּאֵי יֵשׁ אַרְבַּעַה יְלָדִים
וּקְרָאוּנִי וְטַמְנִי גַם כֵּן
וְרַבִּיבוּ אֲרָגוֹן תְּרוּמָה שֶׁל נְעֻלֵי הַרִים
מִשֶּׁהוּ בְּמִדֵּים הוֹפֵךְ אוֹתָנוּ לְשׂוֹיִם
וְאִין דְּרָגוֹת יֵשׁ רַק מִלְחָמָה
וְהַלּוֹאֵי שְׁנַחֲזֵר הַבִּיטָה בְּשָׁלוֹם
וּבְמַהֲרָה.

3.

גְּבִי וְאִילָן מְדַבְּרִים צְרָפְתִּית
וּלְכָל אֶחָד יֵשׁ קֶצֶת שְׁפָה מְשֻׁלו
זֶה מִהַמְרָכֹז, זֶה מִהַדְרוֹם
כְּלָם עוֹשִׂים מְאֻמָּךְ, לְהִיּוֹת יַחַד, לֹא
לְפַל
וְגַם אֲנִי קוֹרָא תְּהֵלִים
דְּוֹד הַמְּלֶכֶךְ מִסְפָּר עַל אַבִּירִים
אַבִּירֵי-לֵב שֶׁהֵשֵׁם יִשְׁמֵר
שְׂיִקְרָה גַם וְהַכֵּל יַעֲבֵר.

4.

אִי הַנּוֹדָאוֹת יוֹתֵר גְּרוּעָה מִהַאוֹיֵב
וְאוֹרִי חוֹתֵךְ לְכָלֶם אַבְטִיח
כְּשֶׁהוּא מְדַבֵּר כְּלָם מְקֻשְׁבִּים
כִּי יֵשׁ לוֹ בְּטוֹן מִשֶּׁהוּ מְבַטִּיח
וְהַפְּנִים קֶצֶת בְּרַצְפָּה וְהַגְּעִיגוּע
גוֹבֵר, וְהַעֲיִפוֹת מְצַטְבֵּרַת כְּמוֹ אֶבֶק
צָרִיךְ לְרֵאוֹת כֹּל רְגַע כְּמוֹ חֶלֶק
מֵאִינְסוֹף אֶפְשָׁרוּיּוֹת שֶׁל חַיִּים
כְּמוֹ פֶּזַל עֵנֶק.

5.

לְרֵאוֹת כֹּל אָדָם כְּמוֹ סְפוּר שְׁלֹא
נִגְמֵר
לְתֵת מְקוֹם, לְתֵת זְמַן
בֶּן סִימוֹן נִפְרָד בְּדִיוֹק מִהַחֲבֵרָה

או לא בְּדִיּוּק נִפְרָד, זֶה דִּי בְּאִמְצַע
כְּשִׁינְחֹזֵר הוּא יְדַבֵּר אֶתְּהָ
וַיִּחַבֵּק אוֹתָהּ לֹא מְשַׁנֶּה מָה
רַק שֶׁהַשְּׂמִים יִשְׁאַרוּ בְּהִירִים
וְהַקֶּשֶׁר יִהְיֶה שְׁקֵט
מִתּוֹךְ שֶׁגָּרָה וְלֹא מִתּוֹךְ בְּהִלָּה.

.6

אִיפֹה הַזְּמִים שֶׁהִיִּיתִי מִתְמַרְמֵר עַל
שְׂמִיךָ
או עַל תִּרְגִּי חֶרֶף
או עַל גֶּשֶׁם או עַל שָׁחַם
הַיּוֹם רַק אֲכַפֵּת לִי שֶׁנִּהְיֶה בְּטוּחִים
כֻּלָּם
וְשִׁיתְּחִילוּ לְדַבֵּר עַל סוּף,

הַפְּסָקֵת אִשׁ בְּלִי עוֹד צַעַר מִיָּתֵר
אֵין בְּמִי לְנִקֵּם, כֹּל מָה שֶׁאֶפְשֶׁר
הוּא לַעֲשׂוֹת טוֹב בְּזִמְנֵן שֶׁאֲנַחְנוּ כָּאֵן.

.7

גִּיּא מֵאֲזִין לְקֶשֶׁר, הוּא הַתְּאָרֵס לֹא
מִזְמָן
וְהַחֲיִים לְפַעֲמִים זֶה נִרְאֶה עֲנָן שֶׁל מִזֶּל
רָגַע אַחַד נִכּוֹן וּמִצָּאתָ אֶהְבֶּה
וּמִתְנַנֶּה כֹּל יוֹם עוֹלָה פֹה בְּשִׂיחָה
וְשׁוֹן שֶׁנִּפְצַע חוֹזֵר עֲכָשׁוּ לְלַכֵּת
וְאוּלַי לֹא אָבִין אֵף פֶּעַם
מִמָּה עֲשׂוּיָה הַתְּקוּהָ.

.8

לְשִׁטְיִנְמֵץ יֵשׁ תְּאוּמִים וְהוּא הִנֵּה
אֶלּוֹף הַלּוֹף שֶׁל צִה"ל
וְאֶפֶק רַב עִם הַקְּצִינִים וְלֹא מוֹתֵר אֵף
פֶּעַם
וְהַתְּרָאוֹת וְשִׂמוּעוֹת וְזִנְעוֹת
אֲנִי לֹא יָכוֹל יוֹתֵר לְשִׁמְעַ
נוֹתֵן שִׂיחָה לְאִמָּא וְאוֹמֵר לָהּ שֶׁהַכֹּל
רְגוּעַ
נַעֲשֶׂה מִנְחָה וּבְרִמְסוֹן יִזְרַק
עוֹד סִפּוֹר מִתְּאִלְנֵד
גַּם שֶׁם הוּא לֹא יָדַע
עִם מִי יִגְמַר אֶת הַלְּלִיָּהּ.

.9

אֲבִיר לִלְלָה בְּאֲדָמִית וְנִיט עַל מִצָּב
שְׁתֵּי דַקּוֹת מִכָּאֵן
כְּשֶׁהֵם יְבוֹאוּ, הֵם יְבוֹאוּ
יְבוֹאוּ מֵהֵר, יְבוֹאוּ כֻּלָּם
וְחוֹמוֹת הָאֲבָנִים לֹא יַעֲזְרוּ
תַעֲזֹר רַק הָרוּחַ, וְהַטְּנָקִים וְהַמְּסוּקִים
לֹא יִתְּנוּ לָהֶם לְבָרַח
וְבֹא לִי לְצָרַח אֲבֵל אֲנִי מִתְּאֶפֶק
כִּי רְגִישׁוֹת הִיא כְּמוֹ שֶׁטַח
שֶׁבְּתוֹכָךְ אֶתְּהָ כּוֹבֵשׁ
הִיא יְכוֹלָה לְהִיּוֹת מְקוֹר כּוֹחַ
וְיִכּוֹלָה אוֹתְךָ לְאַבֵּד.

.10

וְקוֹל הַצְּחוּק שֶׁלָנוּ כְּמוֹ קוֹל
הַיְרִיּוֹת שֶׁמִתְגַלְגֵּל בְּאָדָּי
כְּשֶׁבוֹרָה וְדַגְמָה רַבִּים וְדַנִּיס אוֹסֵף וּמְרַגֵּעַ אֶת כָּל־
וְרַבָּן אוֹמֵר שֶׁהֵם מְרַדִּימִים אוֹתָנוּ כְּכֹה
וְזֶה יְכוֹל לְהַמְשִׁיךְ גַּם שְׁנֵתִים
כְּכֹה שֶׁהַשְׂאֲנָנוֹת הַתְּחִילָה
עַד שֶׁנִּסְפָּג
הַגִּיעַ אֲכָל וְהַעֲיִנִים נֶעְצְמוֹת
בְּיַדִיעָה שֶׁבְּכָל רֶגַע הַכֹּל יְכוֹל לְהַשְׁתַּנּוֹת.

.11

וְאוֹלֵי גַם הֵם עֲנִיִּים, וְצָרִיכִים רַעֲנוֹן
וְגַם לָהֶם יֵשׁ פְּצוּעִים, וְהֵם
לֹא רוֹצִים לְצִאת בְּקָר
אַחֲרֵי מָה שֶׁהֵם עָשׂוּ לָנוּ
הַצֶּדֶק אוֹמֵר לְקַחַת לָהֶם הַכֹּל
זְרוּ עֲלֵינוּ וְלֹא יִהְיֶה לָזֶה סוּף
שְׂרִיקָה מִהַגִּיהֲנוֹם
בְּרַק שָׁחַר.

ג'ובאני קמפיסי Giovanni Campisi איטליה

על הכתל

על קיר הבכי,
אני מניח פני,
די לח מזעה,
בעוד קרני השמש
מלטפות את שערי,
כבר אינו שחר,
כפי שהיה פעם.
אני מרגיש את היסורים של כל האנשים האלה
שסבלו מכאבי הגיהנום,
שחדרו לתוכי, לפני שהופיעו
מול האב שבשמים,
שקבל אותם באהבה
אחד אחד
כדי שירגעו פצעים עמקים
שהאנושות גרמה להם.
על קיר הבכי,
הזעה שלי היא רק טפה
שמתאדה תחת השמש הקופחת.
והאהבה שלי לאנושות
גדולה מן
התקווה שקימת בי
עבור עולם
עשוי מגברים אמתיים,
שמסגלים לזהות אחרים
לפי השתייכותם לאב יחיד
שיוצר הכל
באהבה משלמת

שלומי רוקח

בצאתך

בצאתך את השער
לא אראה את גבך,
לא אביט בך בצער
לראות בלקתך.

לכי אחר לבך אהובה
כי זמננו שואל,
ואם יבליח געגוע,
דעי כי השער איננו נעול.

בחלוף הימים אהובה, גרפא הכאב ויועם,
וספור אהבתנו גבוא לקצו ויתם.

קעת,
במרחק של זמן ומרחק,
נותר זכרון חמקמק
ועל הבר,
ויסקי מר שלא נגמר.

יצחק שנהב

צבע 2023

הפּלָנוּת בְּקֶרֶב תִּפְרָחָה
וּבְתִקְוָה אַחֲרֵי הַמְּלָחָמָה
יִחַדֵּל הַצֶּבֶע אָדָם
וְיִשָּׂאֵר רַק דָּרוֹם אָדָם

בְּכֹל עֶשׂוֹר בְּחַיֵּי
מְלָחָמָה הַתְּרַחֲשָׁה עַל פְּנֵי
וּבְכֹל לָבֵב פְּנִימָה
נוֹתֵר שְׂרִיד שֶׁל תִּקְוָה

נִצְפָּה לְחַיִּים רְגִילִים
עִם כָּל הַחֲטוּפִים
בְּשִׁקֹּט וּבְשִׁלְוָה לְשָׁנִים
יַחַד בְּלָנוּ אַחִים

נגה סוירי

חֲנֻכַּה תִּשְׁפ"ד

מְדַלֶּקֶה גֵּרוֹת
בְּחִבְרַת אִמֵי הַקְּשִׁישָׁה
הִיא מְפֹזָמֶת "עַל הַנְּסִים שֶׁעָשִׂיתָ"
וְאֵנִי אַחֲרֶיהָ- "גַּם לֹא קָרָה"
גַּל מְאִיר וּמְאֹר מְאִיר-
מְשַׁפַּחַת מְלִים אַחַת הַדּוֹקָה.
אוֹר גְּדוֹל כְּפִלִים בְּשָׁמַיִם
עַל גַּם שְׁלֹא קָרָה
וְהַמְלַחֲמָה... עֲדִין לֹא דִי לָהּ.

כָּרַעַם בְּיוֹם בְּהִיר

הַשָּׁמַיִם הַשְּׁקוּפִים
הַנְּשִׁימוּ בְּהִירוֹת זָכָה
וְלֹא יָדְעוּ הַשָּׁמַיִם וְכָל צְבָאָם
כִּי תִרְעַד הָאֲדָמָה.

וּמֵאֵז מְנַסִּים הַשָּׁמַיִם
לְנִקּוֹת עֲכִירוֹת
בְּאֲדָמָה שֶׁל פְּגוּעִים
הַהוֹלְכִים עַל פְּנֵיהָ-
מְחַפְּשִׁים נְחֻמָּה בֵּין הַטְּפוֹת.

תוכן עניינים

- דבר העורכת - 6
- אסליהן סיפטגול - נס, ציור - טורקיה - 8
- שושנה ויג, איש לא הכין את ציפורי השיר - 9
- אגרונן שלה, סתיו אחר - בלגיה / אלבניה - 10
- ציפי שחרור, חייל בכה בלילה - 12
- ציפי שחרור, באר המלחמה - 13
- ציפי שחרור, ואז מלחמה - 14
- סודהאקר גאידהאני, האם לאלוהים דימיון של מטורף, הודו - 15
- בלפור חקק, נצחון הרוח - 16
- הרצל חקק, האומנות תנצח את הקץ - 18
- אלכסנדרה וינוטו, פלישה - איטליה - 20
- ליביו פנדפונדה, שוב מלחמה - רומניה - 22
- זוהר אביב, סדק - 24
- זוהר אביב, ציור - יונת השלום טובעת - 25
- זוהר אביב, הרהורים - 26
- זמירה פורן ציון, אל דומי לך אישה - 28
- זמירה פורן ציון, בעטה כפולה, ציור - 29
- אורלי אופיר מוסקונה, מגש זהב - 30
- חיה בנצל, בוקר של מלחמה - 31
- ציפי ויינר, ללא כותרת - 32
- ענת דור, חלום פלצות - 33
- חני רוואלייר, המושיע, - הולנד - 34
- חני רוואלייר, כחול - הולנד ציור - 35
- אסתר קאפת, גשם עפיפונים - 36
- ענת בר נוי, התנתקו ילדה - 37
- מיכל פרי, תחרה לבנה, ציור - 38
- מיכל פרי, קו דק בין החיים למתים - 39
- ליאור זכריה היקרי, משקעים 80% - 40
- עדנה ויג, מלחמת חלום הלחם - 41
- טוני דה ברויקר, ציור מלחמה, בלגיה - 42
- סוזן-שוש בן עזרא, לא על הלחם לבדו - 43
- יעקב ברזילי, יחד. קטנה גדולה - 44
- יעקב ברזילי, בחצי התורן - 45
- רפאלה ורדי, מתוך חושך בא אור - 46
- מוזל קוטי, במלחמה, ציור - 47
- שושנה קרבסי, צעצועים - 48
- שושנה קרבסי, נהרה - 49
- שירה בן ארצי-פלום, לכסות - 50
- שירה בן ארצי-פלום, מלחמה - 51
- שירה בן ארצי-פלום, זרות - 52
- יעל גלי, הנערה מאי שם - 53
- יעל גלי, החסד האחרון - 54
- יעל גלי, אהבה מתוך החשיכה - 55
- דניאל רווח, עשירית ממילותינו - 56
- יהורם גלילי, עזה אש שנאה - 57
- אדוה קמחי חן, מי מערבולת - 58
- אדוה קמחי חן, הותר לפרסום - 59
- אדוה קמחי חן, יש יום בשבוע - 59
- רפאלה ורדי, שאלות מוזרות - 60
- יהודית סולומון, ענני הלב - 61
- חנה כהן, נקמת דם ילד קטן - 62
- אסתר דגן קניאל, שיר זועם - 63
- אסתר דגן קניאל, אלוהים שבשמים - 64
- אסתר דגן קניאל, ארבע מילים - 65
- נטלי מנחם שיר א' - 66
- נטלי מנחם שיר ב' - 67
- נטלי מנחם שיר ג' - 68
- נטלי מנחם שיר ד' - 69
- נטלי מנחם, פוסט-טראומה, צילום - 70
- לואטן דמירוביץ' שקט נפשי, ארצות הברית - 71
- נורית שמר פרידמן, כבר לא אומרים - 72
- נורית שמר פרידמן, זה שיר אזהרה - 73
- נורית שמר פרידמן, מחר נקום - 74
- נדב גל, אשת החטוף - 75
- קלרינה פריבורקין, תפילה לגשם - 76
- אליזבת גוין ספנטו, חלב ודבש - צרפת - 77
- אורית קלופשטוק, שבעה באוקטובר 23 - 78

- אורית קלופשטוק, עוטף - 79
- מאיה הרמן סקולניק, אהבה היא כל מה שאנו צריכים - ארצות הברית / סרביה - 80
- כריסטוף בודין, תשוקה לאבסטרקט, ציור - 82
- כריסטוף בודין, אודיסאה לשלום - צרפת - 83
- גינא אורוקה טיברסיו, ילד זהב - מקסיקו - 84
- איריס שפירא ילון, זקוקה לך - 86
- איריס שפירא ילון, שנינו על מדף ... - 87
- איריס שפירא ילון, ימים לא שקטים - 88
- איריס שפירא ילון, סולם אישה שבור - 89
- אליסיה מאריה קוברקה, פליט - פולין - 90
- אליסיה מאריה קוברקה, שעון יום הדין - 91
- כריסטוף בודין, העולם המיסתורי - צרפת - 92
- שושנה ויג, סתו - 93
- דינה דלבר, מעשנה - 94
- ריקי פורטל מימוני, לחישות בזמן מלחמה - 95
- אלכסנדרה וינוטו, איטליה צילום חרק - 96
- תמר שרוני, בליבנו השכינה - 97
- גד קינר-קיסנינגר, טהילים - 98
- מירה שטרן, אוקטובר 2023 - 99
- טינה הרטמנס, הַרְקוּד שֶׁל אֵל הַמְלָחָמָה - 100
- שחר גרינשפן, טיפה של מים - 101
- סיגל הרשקוביץ, שני שירים - 102
- נטשה שלקוב, עלה שנשרף - 103
- כוכבה סרנגה, ציור - 104
- שושנה ויג, נשמות פורחות - 105
- אביבה גולן, אדום דובדבן - 106
- אביבה גולן, בגבורה - 106
- אביבה גולן, בין אש לרגיעה - 107
- חסיה כנעני, ללא כותרת - 108
- אבסטרק, מזל קוטי, ציור - 110
- קורט פ. סווסק, לא אָנִי - 111
- רבקה נעים, כמו עוף החול - 112
- רבקה נעים, ציור - 113
- רבקה נעים, אהבת מולדת - 114
- ניצן סימון, שואב אבק - 116
- ניצן סימון, תינוקת מריבה - 117
- שירלי פלס, שיר - 118
- ניר שטראוס, דירה אוכלת יושביה - 119
- שרה אהרונוביץ קרפנוס, ציור שחור לבן - 120
- שרה אהרונוביץ קרפנוס, ולא יכולתי - 121
- אייל אורטל, איפה אלוהים - 122
- יאיר ברחור, איכה - 123
- חניתה רוזן, הוי מדינתי - 124
- חניתה רוזן, יום ארוך - 125
- משה ויג, כלניות - 126
- משה ויג, כלניות - 127
- גיקלין ריפשטיין, ציור - 128
- גיקלין ריפשטיין, הלב הקדוש - 129
- דובריה איבנוביץ' למי שהתעורר הבוקר - 130
- אסתי אברהם קושמרו, נאלמתי - 131
- איילה בורטן, ציור - 132
- איילה בורטן, זמן מלחמה - 133
- אורי אברהם, שדים מהעבר - 134
- כוכבה סרנגה, ציור - 136
- כוכבה סרנגה, הבית בקצה השדרה - 137
- כוכבה סרנגה, דמעות של פחם, ציור - 138
- כוכבה סרנגה, פיצוחים בכיכר - 139
- רחלי וולשטיין, שיר - 140
- שולי כהן, עלומים - 141
- אורית סרן, סימן הבראה - 142
- אורית סרן, הצבי ישראל - 143
- סימו פול, ציור - 144
- דויד תומר, החצב - 145
- דויד תומר, תפילת הדרך - 146
- דויד תומר, דם ברחובות - 147
- סמדר שיר, וי אחד - 148
- חנה קב רוט, גשמים - 149
- נלי אביטבול פישר, אחרי המלחמה - 150

- נלי אביטבול פישר, אל נא הושע נא - 151
מיכל פרי, נפרץ השער והבית נותר ללא שומר, ציור - 152
יהודה הלוי, העוטף הנעקד - 153
מיתר הלל קורמן, בעבוע - 154
ברכה הבר, במחילות עפר - 155
סברינה דה-קיננו, דגל סמרטוטים - 156
ארנסטו קאהן, מחשבות בוקר - 157
מיכאל הינב, המלחמה כזאת - 158
מיכאל הינב, כולם זוכרים את מתניה - 159
גיובאני קמפיסי, על הכותל - 162
שלומי רוקח, בצאתך - 163
יצחק שנהב, צבע - 164
נגה סוירי, חנוכה תשפ"ד - 165
נגה סוירי, כרעם ביום בהיר - 165

